

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

Lietuviai Amerikos Lietuvių
Katalikų Sv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga
366 W. Broadway,
South Boston 27, Mass.

VOL. XXXVI, No. 22. Redakcijai Tel. SO 8-6608 KOVAS (K) TRADICIJA, (Tuesday), 27 D., 1951 M. Administracijai Tel. SO 8-2680 SIX CENTS

MacArthuras pasiūlė taiką

Taikykitės arba suimkite

Gen. MacArthuras, aplankęs išlaisvintą Seulą, ir grįžęs į Tokyo, Didįjį Penktadienį viešai pareiškė, kad yra pasirengęs susitikti su Kinijos komunistų vadu gen. Lin Piao ir kalbėtis dėl karo paliaubų. Jei komunistinė Kinija nesutiktų, tai ji turi laukti, kad bus pasiektos Korėjos sienos ir sunaikintos karinės bazės, iš kurių ji gauna paramos. Tuo atveju raudonoji Kinija gali sužlugti.

McArthuras pareiškimas padarytas be prez. Trumano ir Valstybės Departamento žinios. Jis sukėlė didelį judėjimą Vašingtone ir Lake Success — Jungtinių Tautų sferose. Vieni jį giria, kiti peikia. Nurodoma, kad gen. MacArthuras kinų komunistams taip ragrasė, kad jis nesutiks derėtis. Sovietų sluogsnuose Amerikoje kalbama, kad Rusija tiesiog įsikiš į karą, jei sąjungininkų kariuomenė vėl imtų artėti prie Yalu upės.

38 paralelė neegzistuoja

McArthuras taip pat pareiškė, kad 38 paralelė neturi strateginės reikšmės. Jis yra davęs įsakymą ties ją nesustoti, jei to reikalaus karo taktika. Kai kur žvalgybos daliniai 38 paralelę peržengė. Tuo tarpu Britanijos ministeris pirmininkas Attlee visą laiką spaudė, kad sąjungininkų armija neitų antrą kartą per 38 paralelę, kol tuo reikalu bus pasiektas koks nors bendras susitarimas.

Technika įveikė žmonių masę

McArthuras, aplankęs frontą, savo pranešime toliau nurodo, kad Jungtinių Tautų armijos padėtis yra puiki. Komunistų masės neįstengė atsilankyti prieš sąjungininkų ginklus. Raudoniesiems sudavė skaudų smūgį aviacija, visai nutraukusi ginklų ir žmonių tiekimą iš šiaurės Kinijos ir Mandžiūrijos. Karo laivai yra sugriovę susisiekimą jūros pakrantėmis. Be to, ir šaltyje, ir sunkiose gamtos sąlygose JAV karys pasirodė atsparesnis ir kovingesis už nuakusį ir apdriskusį komunistų kari. Komunistų armija yra stipriai sukrėsta, netekusi apie 200,000 užmuštų ir sužeistų. Vien tik į šiaurę nuo Seoul buvo apsupta 60,000 raudonųjų. Juos atkirto nusileidę 20,000 JAV parašiutininkų. Kiti komunistų daliniai yra įsitvirtinę už 38 paralelės. Jie lūkuriauja lietaus periodo, kai pasunkės veikti JAV aviacijai.

ITALIJA ŠAUKIA — LEISKITE GINKLUOTIS

Roma. — Italijos vyriausybė kreipėsi į JAV, Britaniją, Prancūziją ir Jugoslaviją, kad būtų pakeista taikos sutartis ir leista turėti didesnę kariuomenę. Sutartimi teleista Italijai turėti 185,000 sausumos kariuomenės ir 65,000 policininkų. Italija nurodo, kad tai yra permenkos jėgos, kurios negalėtų atsispirti bolševikams, jei jie pulktų Jugoslaviją ir imtų veržtis į Italiją. Notoje pabrėžiama, kad Italija yra ištatoma pavojui ir neteisingai baudžiama už tai, kad ji sutarties laikosi. Tuo tar-

pu visi bolševikų satelitai Balkanuose — Bulgarija, Rumunija ir Vengrija — taikos sutartis jau seniai yra sulaužę ir iki dantų apsiginklavę. Vašingtonas. — Vals-tybės Departamentas atsakydamas sutiko, kad Italijos susirūpinimas yra pagrįstas. Jis turi tai galvoje ir ketina tą klausimą kelti keturių di-

džių konferencijoje. Jei susitarimo Paryžiuje nebūtų pasiektas, tai sutartis su Italija būtų peržiūrėta ir leista ginkluotis. Tuo tarpu sen. Lodge (Mass.) kreipėsi laišku į valstybės sekretorių Achesoną siūlydamas Italijai tuojau priimti į Atlanto sąjungą pilnateisiumi nariu su teise nevaržomai ginkluotis.

"AMI GO HOME!"

Berlynas. — Bolševikai į Berlyną sukvietė apie 1000 darbininkijos atstovų iš 17 kraštų. Suvažiavimo tikslas "sujungti darbo frontą prieš Vakarų Vokietijos atginklavimą". Sakomos piktos kalbos nukreiptos prieš amerikiečius ir ypač prieš gen. D. Eisenhowerį. Beveik visos kalbos baigiamos Salino pagarbimu ir šūkiu "Ami go home!" (Eikite namo amerikiečiai!).

Ligi šiol padaryti tokie nutarimai: raginti darbininkus, kad jie nekrautų iš Amerikos siūnčiamų ginklų Atlanto sutarties valstybėms, kad imtųsi įvairių sabotazo aktų karinėje pramonėje ir

kad rūpintųsi dabartines vyriausybės pakeisti "taiką mylinčiomis" (komunistinėmis).

Nutarimai rodo du dalykus: viena, kad bolševikams labai skaudus demokratijos ginklavimas prieš jų norą primesti kiemeis komunistinę diktatūrą; antra, kad bolševikai viešai kursto kitų kraštų darbininkus imtis sabotazo ir versti teisėtas savo krašto vyriausybės.

Idomu, ką darys demokratinės vyriausybės su tais savo piliečiais, kurie Berlynan nuvykę kasa duobę savam kraštui. Kaip su jais pasielgtų Sovietų Sąjunga?

Stabilizacijos programa pavojuje

Washington. — Prezidentas Trumanas, tik ką grįžęs iš Floridos, buvo susikvietęs į Baltuosius Rūmus ūkinio gyvenimo tvarkytojus ir prokurorus, kaip Charles E. Wilson — gynybos programos (Defense Mobilization) vykdytoją, Eric Johnston — ekonominės stabilizacijos viršininką, J. Howard McGrath — vyriausiąjį prokurorą ir k. Konferencija buvo slapta. Spaudos atstovai apie ją patyrė tik tada, kai ji išsiskirstė. Nutarimai taip pat nepaskelbti.

Manoma, kad buvo tariami apie tą padėtį, kuri kraštui darosi vis pavojingesnė: pragyvenimo kainos kyla, streikai nesiliauja, atlyginimai keliama, ir viso to negalima suimti į griežtas normas. Tai gali sugriauti visą stabilizacijos programą ir kraštą nualinti infliacija.

Slapta konferencija greičiausia svarstė prezidento Trumano rengiamą Kongresui pranešimą, kuriame jis, manoma, pareikalaus sugriežtinti gynybos programos įstatymą (Defense Production Act). Jo terminas baigiasi birželio 30 d., bet prezidentas Trumanas, sakoma, neketina laukti tos dienos ir tik tada svarstyti, ar jį atšaukti ar palikti, o reikalaus jį tuojau dar pagriežtinti.

Surado pigesnį būdą atominei energijai gaminti?

Buenos Aires. — Argentinos prezidentas Juan D. Peron viešai paskelbė, kad rastas naujas, žymiai pigesnis būdas suskaldyti atomui. Jis panašus į tai, kas vyksta saulėje. Naujas išradimas bus pritaikytas taikos, o ne karo pramonei.

JAV mokslininkai į tą pranešimą žiūri skeptiškai. Jie nurodo, kad Argentinijoje yra prisiglaudusių nemažai vokiečių ir italų mokslininkų, kurie dirba atominės laboratorijose ir gali pasiekti

kaikurių patobulinimų, bet ne tokių, kaip Peronas praneša. Jo pranešimas rišamas su įvyksiančia visos Amerikos užsienio reikalų ministerių konferencija. Peronas noris paspausti atominiu kumščiu ir sustiprinti savo padėtį.

Bomba JAV atstovybėje

Damaskas, Sirija. — Velykose buvo padarytas pasikesinimas prieš JAV atstovą Sirijoje, nepaprastą pasiuntinį Cavenish W. Cannon. Sproguosi bomba apgriovė atstovybės namus ir iškūlė langus gretimai esančių rūmų, kuriuose gyvena Sirijos prezidentas Hachem Bey El Attassi. JAV pasiuntinio ir jo žmonos tuo metu namie nebuvo. Jie dalyvavo Velykinės pamaldose. Namie paliktas sūnus nenukentėjo. Tai jau antras pasikesinimas prieš JAV pasiuntinį Sirijoje.

Priims į kariuomenę bėglius

Washington. — JAV karinei vadovybei Vokietijoje yra duotas įsakymas priimti į amerikiečių kariuomenę 2,500 vyrų, ne vokiečių pabėgusių nuo bolševikų. Jie turi būti nuo 18 iki 35 metų, pasirašyti 5 metams sutartį ir mokėti angliskai susikalbėti. Pirmiausia bus priimti baltiečiai ir lenkai, kurie dabar tarnauja JAV darbo kuopose. Atitarnavę kariuomenėje, galės įvažiuoti į JAV ir gauti pilietybę.

LDS APSKRICIŲ, KUOPŲ VALDYBŲ IR VISŲ NARIŲ DĖMESIUI

Pranešame, kad LDS metinis seimas įvyks sekmadienį ir pirmadienį, birželio 3 ir 4 d. š. m., Sv. Juozapo lietuvių pa-

rapijoje, Waterbury, Ct. Plačiau apie seimą tilps sekančiame "Darb." numeryje.

Nauji ginklai jau parengti

Washington. — Gynybos sekretorius gen. George C. Marshall patiekė pirmą pusmetinį pranešimą, kuris apima 1950 m. liepos - gruodžio mėn. Per tą laiką JAV kariuomenė padidėjo nuo 1,460,000 vyrų iki 2,360,000. Per sekančią pusmetį ji numatoma padidinti iki 3,500,000. Civilinių tarnautojų karo tarnyboje padidėjo 25 proc. ir dabar yra arti vieno milijono, bet jų skaičius vis auga. Žymiai patobulinti ginklai ir jiems pritaikyti nauji išradimai. Naujus ginklus, įskaitant ir atominus, greitai laiku turės JAV armija Korėjoje ir kitur. Atominės raketos ir artilerijos sviediniai yra jau parengti ir netrukus bus išbandyti Nevados dykumoje. Iš naudojamų jau naujų ginklų paminėjo tikrai prieštankinį paboję padidėjo 25 proc. ir būklą — 3,5 inčią bazuką ir prie automobilio (jeep) pritaistytą 105 mm patrankelę.

LAIVŲ NENORI GRAŽINTI

Washington. — Kovo 21 d. Rusija griežtai atmetė JAV reikalavimą gražinti 670 laivus, kuriuos Amerika jai paskolino pasaulinio karo metu lėnd-lease pagrindu.

Sovietų Sąjunga, atsakydama į JAV reikalavimą, kad laivai tuojau būtų gražinti, pareiškė, jog Amerika įsipareigojo tuos laivus Rusijai parduoti. Sovietų notoje pastebima, kad tie laivai Amerikai nėra reikalingi gynybos reikalam.

Iš tikrųjų, Amerika būtų įsipareigojusi kelis laivus Sovietams parduoti su sąlyga, jeigu Sovietų Sąjunga punktualiai ir pilnai sutvarkys savo

Ispanija sutinka sudaryti karinę sutartį

Madridas. — Ispanijos vyriausybė pranešė JAV ambasadoriui Stanton Griffis, kad ji sutinka su JAV sudaryti karinę apsigynimo sutartį, prie kurios galėtų prisidėti ir Portugalija. Ispanai notė, kad JAV savo ginklais padėtų modernizuoti jų kariuomenę.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

▲ Prezidentas Trumanas įsakė sustiprinti Panamos kanalo apsaugą, kad būtų išvengta pasikartojančių sabotazo aktų, kurie kliudo JAV prekybai.

▲ Popiežius Pijus XII Velykose teikdamas palaiminimą miestui ir pasauliui — urbi et orbi — susirinkusią šv. Petro aikštėje 100,000 žmonių minią prašė melstis, kad įvyktų taika žmogui su žmogumi ir visos žmonijos su Dievu.

▲ Kardinolas Spellmanas Velykų švenčių proga kreipėsi į visus tikinčiuosius ragindamas melstis už ateistų ir Rusijos atsivertimą, kuris jo manymu nėra tolimas.

▲ Velykų švenčių metu auto katastrofose ir kitose nelaimėse žuvo 202 žmonės.

▲ Statistikos biuras praneša, kad nuo Korėjos karo pradžios pragyvenimas pašoko 8 punktais ir pasiekė aukščiausią indeksą JAV istorijoje. Naujoje Anglijoje maisto kainos tik per vieną mėnesį pakilo nuo 1,5 iki 2,8 proc.

▲ Anglija nuo balandžio mėn. 30 d. uždaro savo konsulatą Bratislavoje, Slovakijoje, nes komunistai taip jį suvaržė, kad neturi ką veikti.

▲ Tito pasigyrė, kad ūkinė bolševikų blokada, taikyta Jugoslavijai, yra nugalėta su Vakarų demokratų pagalba. Prekyba su Vakarais yra žymiai pagyvėjusi. O demokratai už tą gerą neišlupo iš Tito nagų nei arkivysk. Stepinac.

▲ Iš Meksikos kasmet į JAV nelegaliai atvyksta vienas milijonas žmonių. Pusę jų surandama ir grąžinama, o kita pusė išsislapsto. Kaikurie užsidirbę pinigų vėl grįžta. Žmonės bėga iš Meksikos dėl sunkaus gyvenimo ir meno uždarbio (40 centų į dieną).

▲ New Yorko valstybėje nuo balandžio mėn. 1 d. algos pakeliamos 70,000 tarnautojų, ir tai sudaro 19 milijonų papildomų išlaidų.

▲ JAV federalinė valdžia nori labiau išplėsti televizijos stotis. Manoma pastatyti apie 2000 naujų siųstuvų, iš kurių 200 skirti auklėjimo tikslams. Dabar yra 107 televizijos siųstuvai.

Korėjos karo našlaičiai, išgabenti į saugią Cheju-Do salą, sulaukia dovanų iš Amerikos

Paremkime Raudonąją Kryžį

Dr. Kazys Sruoga - Verslininkas

"Agresorius" perbloškė agresorius

CICERO, ILLINOIS. — Neseniai Jungtinių Tautų Organizacija pripažino ir viešai visam pasauliui paskelbė, kad raudonieji kiniečiai yra nekaltų tautų užpuolikai - agresoriai. Atrodo, kas čia tokio ypatingo. Juk ir be to visi puikiai žinojo, kad jie yra užpuolikai. Juo labiau, kad jokia bausmė jiems už tai nėra dar numatyta. Ir vis dėlto tas paskelbimas agresoriais ėjo labai ilgai. Patys kiniečiai baisiai to nenorėjo. Jie net grasino, jeigu jau jie bus pripažinti agresoriais, tai jie pasidarys dar žiauresni ir apie taiką niekada jau nebekalbės. Sovietai vartojo visokias priemones, kad tik to nebūtų. Kodėl visi šitie raudonieji taip pabugo tikro savo vardo?

Reikalas čia yra toks. Sovietai jau penki metai visam pasauliui be jokios atvangos skelbia, kad jie yra didžiausieji taikos apaštalai. Jie visiems skelbė, kad jie tik todėl ruošiasi pulkti kitas tautas, kad nori gelbėti taiką. Raudonieji kiniečiai tik todėl užpuolė Jungtinių Tautų Organizaciją, kad jie kovoja už taiką. Žinoma, tai absurdas. Bet raudonieji labai drąsūs, ir tikėjosi galėsiu mulkinti visą laisvąjį pasaulį ir be jokių varžtų grobti svetimas tautas ir jų turtą. Taip, kaip jie iki šio laiko darė. Bet, va, gavo iš viso pasaulio pasmerkimą. Formalų, teisėtą ir neatšaukiama. Gali tu kiek nori kalbėti, šaukti — o esi priešikas ir tiek.

Bet tai dar toli gražu neviskas. Pripažinimas agresoriais reiškia sudarymą faktinės kariškos koalicijos prieš raudonuosius kiniečius. Niekam nebėra mažiausios abejonės, kad ta pati, tik dar didesnė koalicija bus prieš sovietus, kai jie mėgins ką nors pulti. Tantai labai daug pasako kiniečiams, o dar daugiau sovietams. Juk ne kas kitas perbloškė Hitlerio galybę, kaip jo tikrųjų tikslų iššifravimas ir sudarymas galingos koalicijos prieš jį.

Sovietų satelitai taip pat turės progos apsigalvoti, su kuo jie savo likimą suriša. Jie negalės vėliau teisintis, kad nežinojo, su kuo susidėjo. Jei sovietams bus "Niurnbergas", tai ir visi jų padėjėjai sės ant to paties pakaruolių suolo. Ar ne dėl to pagreitėjo skilimas italų, vokiečių ir čekų komunistų partijose? Bėgimas iš prancūzų komunistų eilių taip pat nuolat didėja. Kitaip ir būti negali. Kas dar lieka komunistas, tas ne tik savo tėvynę išduoda Maskvai, bet ir užsitraukia tą patį likimą, kurio sulauks, anksčiau ar vėliau, — dvidešimtojo amžiaus tiroliai — raudonieji laisvųjų tautų pavergėjai.

Tai, va, kodėl žodis agresorius pritrenkė tikruosius agresorius.

ANGLŲ SPAUDA APIE LIETUVĄ

K. Bradfordo Lietuvių kolonijos Anglijoje

Čia jau susidarė mažas lietuviškas centras. Keli šimtai tremtinių ir keliolika senųjų išeivių sudaro gražią lietuvišką šeimą. Kai būna minėjimai, šventės didesni kultūriniai pasirodymai, pilnos salės prisirenka. Visus traukia lietuviška nuotaika. Visi mielai tada kvėpuoja Lietuvos prisiminimais ir sielojasi jos nelaimėmis, kuri dabar kenčia.

Kolonijoje vyksta kas antra savaitė pamaldos, kas šešadienį vaikučiai susirenka mokyklėn, veikia DBLS skyrius, bažnytinis bendruomenės komitetas, choras. Labai yra blogos sąlygos veiklai. Ją išvystyti būtų galima įsigijus tautinius namus.

Bradforde išeinantieji laikraščiai anglų "Telegraph — Yorkshire Argus ir Yorkshire Observer" labai šiltai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę, kurią surengė DBLS skyrius. Jo pirm. Bal. Brazdžionis atidarė ją prie išpušto stalo ir himnu bei tylos minute pagerbė Lietuvos sūnus, kurie žuvo ir žūsta kovoj dėl laisvės. P. Dičpetris skaitė paskaitą, o toliau vaidino p. Švalkaus "Didžioji Au-ka".

Kituose numeruose plačiai aprašė apie išvykstantį visuomeninką Balį Brazdžionį į USA.

Bradfordo anglų laikraščiai labai retai kada taip daug parašė apie Lietuvą ir lietuvius. Jų žurnalistai ir reporteriai atsilankė į suruoštas DBLS sk. pirm. Bal. Brazdžionio išleistas. Jie labai domėjosi apie Lietuvą.

RIKŠOS IR VERGAI

Japonijoje ir Kinijoje yra savimi traukiantieji vežikai. Singapūro miesto savivaldybės jie uždrausti, remiantis tuo, kad žmogus nėra gyvulys sunkioms naštomis vilkti. Bet šiaip jau kitokių vergų pasaulyje dar pilna, ir ypač okupuotiesiems Sovietų žmoniems tai ne paslaptis.

Pirmoji pagalba fronte

Reikalauja ištirti vergų darbą Rusijoje

Vieną kartą "Darbininke" jau buvo rašyta, kad Čilėje, Santiago mieste, posėdžiauja Jungtinių Tautų ekonominių reikalų komisija, kuriai yra pateiktas skundas prieš Sovietų Sąjungą. Skundas parengtas Pasaulio Darbininkų Federacijos. Jis paremtas gausiais dokumentais ir liudijimais pabėgėlių, ištruktųjų iš bolševikinių koncentracijos stovyklų ir priverstino darbo rajonų. Tą skundą šiomis dienomis parėmė ir motyvavo JAV ir Britanijos atstovai.

Pavergta 20 milijonų

Jungtinių Amerikos Valstijų atstovas Dr. Walter M. Kotsching nurodė, kad apie 20 milijonų žmonių Sovietų Sąjungoje yra slaptos policijos žinioje. Tie nelaimingieji darbo vergai gyvena skurdžiausiose sąlygose, badauja, kenčia sunkias fizines kančias ir masiškai miršta. Jie suimami be jokios jų kaltės ir pasmerkami kančioms ir mirčiai be jokio teismo. Tai yra pasekmė Sovietų Sąjungos diktatūrinio režimo, kuris primena iš nacių koncentracijos stovyklų, kaip Buchenwald, Belsen, Dachau, ir k.

"Atrodo, — kalbėjo Dr. Walter M. Kotsching, — kad vergų darbas, tvarkomas slaptosios policijos, yra pagrindinis Sovietų Sąjungos ramstis. Caro laikų Rusija, palyginus su tuo, kas dabar yra Sovietų Rusijoje, buvo dar laisvės kraštas".

Kas yra tikrieji kriminalistai?

Primines, kad po paskutiniojo karo Nuernberge, Vokietijoje, buvo teisiami karo kriminalistai už tai, kad išuodė daug nekaltų žmonių, ir kad tuos kaltinimus skaitė ir palaikė Sovietų Sąjungos atstovai, Dr. Walter M. Kotsching užklausė: "Kas dabar yra tie kriminalistai: ar tos nekaltos vergų stovyklų aukos ar jas ten laikantieji?" JAV atstovas reikalavo tai ištirti. "Čia turi prisidėti ir pati Sovietų Sąjunga, nes jei atsisakytų tai padaryti, tai rodytų, kad neturi kuo pasiteisinti".

Patys tai paliūdiu

Toliau JAV atstovas patavo pačios Sovietų Sąjungos dokumentus. Vienas iš jų yra komunistų (bolševikų) partijos Centrinio Komiteto potvarkis Nr. 127 su priedu "SSSR ekonominio augimo atskaita". Iš jos aiškėja, kad 1941 metais 14 procentų visu atliktų socialistinės statybos

darbų tenka vergų darbui. Darbus vykdė slaptoji policija (NKVD). Tam reikalui jai paskirta "6,810,000,000 rublių iš bendros 46 milijonų rublių sumos. Skirti pinigai sunaudoti "pataisos stovyklų" įrengti ir prievartos darbams vykdyti. Jie atlikti žiauriose gamtos ir gyvenimo sąlygose.

Kartu buvo nurodyta, ką pabėgėliai yra paliūdię apie Kolyms aukso kasyklas, apie miško kirtimus Archangelske ir Arktikos srityse, apie vario, geležies ir anglų kasyklas Urale. JAV atstovas pareikalavo visus tuos liudininkus dar kartą apklausti.

Apskritai, skundas labai gerai pagrįstas ir dokumentuotas. Jis sudaro 7,000 žodžių, turi daug faktų, dokumentų, skaičių ir po priesaika padarytų parodymų. Tų liudijimų yra ir iš satelitinio Sovietų Sąjungos krašto. "Kur tik raudonoji vėliava pakyla, — pareiškė Dr. Walter M. Kotsching, — ten pasirodo ir priverstinis darbas... Tai yra didžiausia mūsų laikų blogybė".

Save išstato pajuokai

Sovietų atstovas Pavel Černišev atskirto, kad kapitais-

tiniam pasaulyje visi darbininkai yra pavergti, nes jie dirba ne sau, o buržuajams. Toks jo tvirtinimas sukėlė posėdžiaujančiųjų juoką. Dar labiau visi nustebė, kai jis ėmė įrodinėti, kad Amerikoje yra žmonių (negrų, indėnų, eskimų ir pačių amerikiečių), kurie gyvena lūšnose ir urvuose.

Niekas neneigia, kad skurdo visur pasitaiko. Gal yra tik viena kita nedidelė valstybė, kaip Švedija, Olandija, Šveicarija, kur skurdo mažiau pasitaiko. Amerikoje milijonai darbininkų gyvena nepalyginti geriau, kaip kituose kraštuose, dėl to čia daug kas nori atvykti ir kurtis. Visiems yra laisvė ir galimybė savo gyvenimą tvarkyti, kaip jis įstengia. Dar iš valstybės paramos susilaukia.

"Zemliankos" Sovietų Rusijoje

Be to, Jungtinių Tautų ekonominėje komisijoje klausimas iškeltas ne dėl skurdo, o dėl vergijos. Jei reikėtų kalbėti apie skurdą, tai Sovietų Rusijoje jo rastųsi per akis. Ten nepaprastai daug žmonių gyvena lūšnose ir urvuose (zemliankuose). Vokiečių okupacijos metu, kai buvo užimta Ukraina ir Gudija, rasta ištisi kaimai (kolchozai), įsikūrę duobėse, nors prie caro žmonės dar turėjo šiek tiek kias pirkles. Apie Sibiro "zemliankas" bolševikinėje Lietuvos spaudoje užsiminė Putinas - Mykolaitis, kai aprašinėjo savo kelionę į Kirgiziją. Tą paliūdija ir daug lenkų, kurie gyvena Sibire ir buvo paleisti praėjusio karo metu.

Kas slepiasi, kaltas

Amerikoje betkas gali laisvai atvykti ir pažiūrėti, kaip čia žmonės gyvena ir dirba. O Sovietų Rusija yra atsitvėrusi geležine siena, kad niekas iš šalies ten nosies neįkištų ir nepamatytų, kaip tas vergų rojus atrodo. Kada nors jis atsivers, kaip atsivėrė nacių įrengti žmonių žudymo fabrikai. Bet kas tada atlygins toms nekaltoms aukoms? Jei laisvas pasaulis dar turi sąžinę ir nors kiek žmoniškumo, jis turi Sovietų Sąjungą prispirti prie sienos, kad ji liautųsi nekaltus žmones žudžiusi vergų darbu ir šaudymu į pakaušį.

Vergų darbą Sovietijoje dar stipriai kritikavo Britanijos, Urugvajaus, Prancūzijos ir k. atstovai. Prancūzijos atstovas pasiūlė sudaryti penkių asmenų tardomąją komisiją, kurios uždavinys būtų tą klausimą toliau tyrinėti ir parengti memorandumą Jungtinėms Tautoms. Pasiūlymas priimtas. Jį parėmė visi atstovai, išskyrus Sovietų Rusiją, Čekiją ir Lenkiją — vergų valstybes.

■ BADMEČIAI T. RUSIJOJE

1946 m. sausra Rusijoje buvo viena didžiausių per pastaruosius 50 m. Ji buvo katastrofiškesnė negu 1921 m., beveik prilygstanti 1891 metų sausrai. O sovietinė spauda 1947 metais džiaugėsi, kad derlius visoje Rusijoje buvęs net 58% geresnis už 1946 m. Vadinas, ir 1947 m. jis buvo prastas, nes prieš metus beveik viskas buvo išdegt. Tiek galima tikėti sovietų pranešimais ir dabar.

Malonu pažiūrėti į jį...

Fordas yra "Fashion Car" nevien elegantiškas, bet ir stipriai padarytas. Naujas "Bakt-Enamel" spalvos yra įkopintos, kurios laiko ilgai. Fordo naujas luksusinis vidus padarytas iš geriausio Ford-craft Fabrica Fordo vidus išmūstas "Custom-Keyed" puikiai medžiagomis. Vaziuodami Fordu turėsite Automatic Ride Control, jausitės tikrai karališkai.

ir jis yra paruoštas "važiuoti"!

Abu Fordas V-8 ir šešių puikiausiai skina kelią ir yra puikus ir ekonomiškas. Abu turi gauto taupantį įrengimus Automatic Mileage Maker... Kombinuota ignition, carburetion ir sistema, duodanti puikiausią važinėjimą su reguliariu gasu... ir su Fordo Overdrive* sutapo iki 15% gaso.

*Pasirinkimas su ekstra mokėjimu.

*Optional at extra cost.

JŪS GALITE DAUGIAU MOKETI, BET JŪS NEGALITE
NUPIRKTI GERESNĮ KARP

FORD

ATEIKITE PAMEGINTI "TEST DRIVE"!

CHARLES SPORTSWEAR

Sav. K. Krasnakevičius,
515 Washington St.,
Boston, Mass. Room 721-722
Siuvame kostiumus moterims
ir vyrams ant užsakymo.
Tel. HA 6-9839

WE CARRY A COMPLETE LINE OF FARM NEEDS

Farmall Tractors
McCormick - Deering Farm Machines
International Trucks, Parts & Service
Refrigerators & Home Freezers
Good Used Trucks and Used Farm
Machinery

MCCARTHY EQUIPMENT COMPANY

1740 MAIN ST.,

ROCKTON, MASS.

Tels. 6385 — 8-0771

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATED OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston
Mass under the Act of March 3, 1879.Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section
1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$5.00	Amerikiečių metams	\$5.00
Domestic once per week yearly	\$3.00	Vieną kart savaitėje metams	\$3.00
Foreign yearly	\$5.50	Užsieny metams	\$5.50
Foreign once per week yearly	\$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	\$3.50

166 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone: Redakcijai — SO 8-6608; Administracijai — SO 8-2680

Žodžiai ir skaičiai

Sovietų Sąjungos mašinoje gerai ir tobulai su-
kasi tikrai vienas ratukas — liežuvis. Jo net ir tepti
nereikia: jis pats pasitapa nuodingomis seilėmis, ku-
riomis ir kitus apdabsto. Neseniai jis drėbė Vakarų
sąjungininkams dar vieną savo išradimą: girdi, ke-
turių konferenciją jie pavertę "žodžių fabriku". Apie
tai, kad bolševikas Andriejus Gromyko daugiausia ir
griaudžia žodžiais, kurie su konferencija nieko ben-
dro neturi, visi tai žino. Bet nedaug kas pastebės, ką
paskelbė Jungtinių Tautų žurnalas apie praėjusių
metų pilnates sesiją. Čia patiekti skaičiai vaizdžiai
parodo, kaip bolševikai liežuvio mala.

Praėjusių metų 50 sesijoje visi nemažai kalbėjo
ir prakalbėjo 660,000 žodžių. Bolševikinis blokas, ku-
ris tesudarė penkias valstybes iš 60, išpylė beveik
pusę žodžių, arba 40,73 procento. JAV prašnekėjo
tik 4,49 procento, arba aštuonis kartus mažiau. Tuo
tarpu Jungtinių Tautų išlaidoms padengti JAV su-
moka 38,92, o visos sovietinės blokas tik 10,18. Taigi,
aštuonis kartus ilgiau kalba, o keturis kartus mažiau
moka. Ar tai ne bolševikinis "žodžių fabrikas", de-
mokratų lėšoms apmokamas? Demokratai pinigą
prikia ir priekaišto dar susilaukia iš lankstaus ir
sukto bolševikų liežuvio.

Patį lanksčiausią ir nuodingiausią liežuvį, pasi-
rodo, turi Andriejus Višinskis. Jisai jį išmikliu dar
būdamas vyriausiu prokuroru, 1936-38 metais, kai
likvidavo 117 savo draugų ir partiečių. Paskui pasi-
leido į kelionę po pasaulį įieškoti naujų aukų. Visose
konferencijose sako ilgus ir nuodingas kalbas. Kai
praeitais metais buvo New York'e ir tik prisiminė
atominės energijos kontrolę, tai tarp kitko papylė
pastaboms 14,000 žodžių, arba daugiau negu 51 val-
stybės atstovas užsiminė apie tai per visą sesiją. Tai
bent pastabėlė! Tokias pastabėles labai gerai moka
ištepti dar Molotovas, Gromykas, Malikas, Zarubi-
nas — visi "žodžių fabriko" meistariai. Ne dovani
rašytoja A. Rachmanova yra parašiusi knygą apie
"Naujo žmogaus fabriką". Tas naujas bolševikinis
žmogus, kaip užsuktas automatas, mala ir mala lie-
žuvio visus įtikindamas, kad kiti tai daro, o ne jis.

L. Kn-va

Sovietų Sąjunga nebė-
ra jau jokia paslaptis,
nors ir dengiasi nepėr-
matoma siena. Praėjusis
karas iš Rusijos išbloškė
daug žmonių, kuriuos
galite sutikti betkurioje
laisvoje valstybėje. Jų
yra ir JAV. Amerikos
Tyrinėjimų Institutas
(The Research Institute
of America, Inc.) paban-
dė juos apklausti. Tai
buvo padaryta Detroito,
New Yorke, Youngstown
ir k. Pasiklausyti galėjo
ateiti kas norėjo, o atsa-
kinėjo keturi buvę Sovietų
Sąjungos piliečiai. Ap-
klaudinėjimo daviniai pa-
skelbti biuleteneje mi-
nėto instituto. Štai kai-
kurie įdomesni atsaky-
mai.

Kaip darbininkai dirba,
gyvena ir valgo

Pirmas atsakinėjo Ivan
Samilenko, 37 metų vy-
ras, dirbęs tankų dirbtu-
vėje. Vokiečiai buvo jį
paėmę prievartos dar-
bams. Amerikiečiams iš-
laisvinus, jis 1950 metais
atvyko į JAV.

— Kiek jūs Rusijoje
uždirbdavote?

— Apie 350 rublių į mė-
nesį. Po visokių atskai-
tymų man likdavo 240
rublių, arba \$60. Bet jų
perkamoji vertė nėra di-
desnė už \$30.

— Už ką jums iš algos
atskaitydavo?

— 21 procento valsty-
bės mokesčiams, 2 proc.
kultūriniais reikalams
ir 10 proc. penkmečio
planui. Tai "savanoriš-
ka" paskola valstybei.
Kaikada reikėdavo ir
daugiau valstybei "sko-
linti". Dar būdavo "sava-
noriškos paskolos". Kini-
jai ir net JAV bedar-
biams...

— Kas ta vadinamoji
"darbo knygelė"?

— Darbo knygelės pra-
šoma ar darbininkas po-
litiškai yra patikimas, ar
nėra už ką nors baustas,
koks yra jo darbo našu-

Jeigu jums tektų dirbti Sovietų Rusijoje...
Pasiklauskite Samilenko, Didenko, Sablino ir Pirogovo

mas, kur jis dirbo — vi-
si jo pajudėjimai iš vie-
tos į vietą ir iš fabriko į
fabriką.

— Kas atsitinka, jei pa-
vėluojama į darbą?

— Pavėlavus du kartus
po 20 minučių, patrau-
kiama į liaudies teisma.
Mažiausia bausmė — pri-
verstinis darbas tame
pat fabrike, bet iš algos
atskaitoma 25 proc. per
6 mėnesius. Jau pirmai-
siais metais, kai tas įsta-
tymas buvo išleistas, 23
darbininkų buvo pateku-
sių į priverstinio darbo
kategoriją.

— O jei kas pavėluoja
trečią kartą?

— Mažiausia bausmė 6
metai priverstinio darbo
kalėjime arba koncen-
tracijos stovykloje. Kiek-
vienas nubaustasis ne-
tenka teisės į pensiją,
sveikatos aprūpinimą ir
k.

— Ką darbininkai val-
go?

— Namuose valgo bul-
ves, kopūstus, duoną ir
kaikada silkę. Darbovie-
tėje jis gauna valgyti už
savo pinigų. Yra keturi
atskiri valgomieji. Ge-
riausi, galima sakyti,
puikūs valgiai duodami
administracijos perso-
nalui ir partijos pareigū-
nams. Menkesnį gauna
techniškas personalas.
Dar prasciau valgydina-
mi stachanoviečiai. Visi
kiti gauna vandeninės
sriubos, kartais bulvių
su aliejumi, košės ir duo-
nos.

— O kur darbininkai
gyvena?

— Miestuose jie turi
vieną kambarį visai še-
mai. Yra bendra virtuvė
dvieji arba daugiau še-
moms. Daug kur gyvena
barakuose ir iš purvo nu-
drėbtose lūšnose.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Aš gaudavau 1200
rublių į mėnesį, bet po
visų atskaitymų likdavo
ne daugiau 850 rublių.
Bet aš galėdavau dar
pirkti valstvinėse krau-
tuvėse be eilės ir nor-
maliomis kainomis tai,
ką darbininkas gaudavo
tik juodoj rinkoje ir 5 ar
6 kartus permokėdamas.
Turėjau dar trijų kam-
barių butą su nuosava
virtuve.

— Ar darbininkai gali
skustis įmonės vadovy-
be?

— Yra skundų komite-
tai, kuriuos sudaro uni-
jos ir fabriko vadovybės
atstovai. Aš buvau tokio
komiteto nariu. Mano
praktikoje pasitaikė tik
keli nusiskundimai. Kai
bosas neteisėnai pada-
lijo irankius arba medžia-
ga. Bet nei vieno skundo
komitetas neišsprendė
darbininkų labui.

— Ar yra tikrasis bo-
sas sovietų įmonėse?

— Bolševikų vyriausy-
bė. Ją atstovauja įmonės
"trijulė": direktorius,
komunistų partijos pa-
reigūnas ir darbo unijos
atstovas. Direktoriaus
pareigos yra grynai po-
litinės. Jam priklauso
techniškas įmonės vado-
vas, atsakingas už dar-
bą. Aš juo ir buvau.

— Ar "trijulė" tvarko
įmonės produkciją?

— Ne. Viskas nustato-
ma atitinkamos ministe-
rijos. Nustatytas planas
neginčijamas. "Trijulė"
parenka patikimiausius
darbininkus — stachano-
viečius, kuriems duoda
geriausius irankius ir
geriausias darbo sąly-
gas. Ką jie per trumpą
laiką padaro, tą turi pa-
daryti visi kiti darbinin-
kai.

— O kiek jūs uždirbda-
vote?

Kūrybos PRIEDAS

PAS POETĄ BERNARDĄ BRAZDŽIONIŲ

So. Bostone, pasisukę iš Broadway F gatvės į kairę uosto link, surasi kuklius namus, kuriuos gyvena poetas Bernardas Brazdžionis. Vargu ar rastume kokį literatūrą mėgstantį lietuvių, kuris nežinotų šios pavadės. Lietuvoje Brazdžionis su literatūros vakarais yra apkeliaęs visus didesnius miestus, jis ir dabar kiekvieną mėnesį išvyksta į įvairias literatūros viešnages su kitais dviem Bostono menininkais — Antanu Gustaičiu ir Henriku Kaciūnu, nes visur jis turi daug savo poezijos bičiulių.

Atsidūrę jo mieloje ir jaučioje šeimoje, poetą sutiksime visada linksnį ir nuotaikingą. Kiti, kurie gerai pažįsta jo poezijos rūsčius tonus, net nustemba, kaip kasdieniniame gyvenime Bernardas Brazdžionis juoku ir lengvais sąmojais padoja visas mintis, dažnai pažerdamas ekspromtu kokį ketureilį. Jo darbo kambaryje nedidelis stalas, visos tiesiog paskandintas popieriaus lapuose. Ten rašytojų bičiulių laiški, iškarpos, visokios pastabos, eilėraščių apmatalai. Aplinkui lentynėlėse lipa knygos, graškiai išstatydamos savo nugarėles ir

skelbdamos savo turinį. Kai paganyšime akis po tas knygas, rasime daug brangių dalykų. Lietuvoje Brazdžionis buvo surinkęs beveik visą lietuviškąją poeziją. Pasitraukdamas į vakarus, ją paliko, bet ir dabar — lietuviškųjų knygų rinkinys čia gražus kaip reta. Poezijos lentynėlė beveik pilna pilnoje tvarkoje išsiriškiavo. Šitose lentynose surasime gausų skyrių ir svetimos literatūros: vokiečių, prancūzų ir anglų geriausių poezijos veikalus, antologijas. Kiekvieną sekmadienį jis gauda Amerikos literatūros naujienas, kas ką naujo išleido, kokie autoriai pakopė į labiausiai skaitomus. Sekmadienio priešpiečiaus ateina Faustas Kirša — vaikščiojantis literatūros žinynas. Ir abu paskęsta pokalbiuose, kas naujo išleido, kas ką parašė. Iš lietuvių literatūros keliauja į Amerikos, Anglijos ir taip toliau. Ir jų pokalbis baigiasi po poros valandų, kai ant stalo išsidėsto krūvos eilėraščių rinkinių, lietuvių autorių ir svetimųjų.

Skaitytojai domisi ir privačiu rašytojo gyvenimu ir kūryba. Jie mėgsta statyti klausimus: ką naujo kuriate? ką leidžiate? ir tt. Kartą kas iš svečių klausia Brazdžionį: „Kaip laikosi Mūza?“ Ir jis šypsodamasis atsako: „Puičiai!“ Svečias džiaugiasi: „Tai sulauksime naujos kūrybos?“ „Ne“, atsakė poetas. Svetys nustebe išpučia akis: „Kaip tai?“ „Labai paprastai“, atsako rašytojas, „Mūza atostogauja. Kalifornijoje... Nudėgus, važinėja automobiliu ir visai nesirengia grįžti atgal. Nepatinku, kam pėsčias“. Taip, jo mūza, kaip ir kitų mūsų tremties poetų, dabar „atostogauja“, nes autoriai priversti fabrikuos užsidirbti duoną ir pragyven-

Bern. Brazdžionis

UTOPIJA

Utopija, tu ne sala kažin kur
Nežinoma ir nepasiekiamą laivais,
Tu ne svajonė apie laimę nelaimingo,
Tu — realybė tūkstančiams buvai.

Ir tūkstančiams esi tu realybė mūsų milijonų —
Lietuvių, latvių, estų, suomių tolimų, —
Tų, kur paliko savo žemės duoną,
Tų, kur neranda niekur sau namų.

Ir tų, kur tartumei plaštakės iš nakties į šviesą,
I fronto ugnį bėgo klūpdami,
Tik ten regėjo taiką, teisę, tiesą,
Ir matė žmogų — žmogumi.

Utopija! Taikos varpai sugaudė.
Utopija! Ne mum diena taikos.
Skaudžioj vergioj vėl mus brolius šaudė,
Ir vėl tauta gyvena tik miškuose.

Kodylo dūmai — sutartys didžiųjų.
I konferencijos — migla, sunki migla.
Utopija! Tik tu esi tikriausia iš tikrųjų
Taika ir laisvė pavergtų — nuskendusi sala.
1945.

ANAPUS ATLANTO

Anapus Atlanto magnolijos žydi,
Anapus Atlanto jas skina mirtis...
Ir blanksta ten žingsniai tremty pasiklydę,
Ir gesta kaip laužas visa praeitis.

Pavasario paukščiai, tai jūs į tėvynę,
Tai jūs grįždami už kalnų, vandenių
Man atnešėt tolimą tėviškės žinią,
Man atnešėt ją ant baltųjų sparnų.

Ir atgimė žydinčios vasarų šventės
Vargu ar jaunystės dienų spindulių,
Ir saulėto ežero žalios pakrantės,
Tik vien atminimų sparnuos teliūtinus.

Anapus Atlanto verks rankose vėjo
Negyvos alyvos, pilki ajarai,
Anapus Atlanto, krauju kur žydėjo,
Kaip kraujas širdy skleisis rožių kerai.

Ir sauks ir netils su varpais Vabalninko
Anų dienų atminimas ausys,
Ir eisi, kur ves, nors bus maros aplinkui,
Tie rožių kerai, tas namų ilgesys.
1950.

mą. Ir Brazdžionis kas naktį dirba vienoje įmoneje. Taip visas geriausias laikas ir dingsta, kūrybinė nuotaika išsiblaško, išsilaikvoja tarp mašinų užimo.

Nors jo laikas ir visos dienos užkastos darbuose, tačiau — giris paukštis į girią žiūri. Ir neturint minimalių sąlygų rašyti, poetą lydi lietuviškos rašties rūpestys. Ir liekamose nuo darbo ir poilsio valandėlėse jis rūpinasi Rašytojų Draugijos visokiais reikalais, rengia lietuvių novelių antologiją, tvarko savo pilną poezijos rinkinį, kurį kada nors išleis, nemaža verčia naujosios Amerikos poezijos, kartu į vieną aplanką glaudžia naujas eiles, kurių dar niekur nėra skelbęs.

Paminint bent kelias biografines datas, tenka pastebėti, kad poetas Bernardas Brazdžionis gana anksti iškopė į pačias mūsų poezijos viršūnes. Dar būdamas šeštoje gimnazijos klasėje, savo eiles spausdino geriausiame žurnale — Židiny. Jis gimė 1907. II. 2, lankė Biržų gimnaziją, Kaune Vytauto Didžiojo Universitete studijavo literatūrą. Redagavo „Lietuvos Studentą“, „Atėities spindulius“, „Pradalges“ — poezijos žurnalą, „Dienovidį“. Buvo Sakalo leidyklos grožinės literatūros redaktorius, nuo 1940 m.

Bern. Brazdžionis

IS RANKRASCIO

LAIKO ŽIRKLĖS

Laiko žirklės kerpa ploną šilko siūlą —
Tavo trumpą laimę, beto ilgą dieną,
Sunkų laivo lyną, ir betono sieną, —
Laiko žirklės kerpa geležį ir plieną.

GLORIA

Angelai ankstyvą rytą
Gieda Gloria linksmi.
Gieda uostai, gieda miestai
Po nakties nubudami.

Gloria Mamonos garbei

Teka tartumei medus,
Kasdieniniam duonos kąsniui —
Nelaimingas ir skurdus.

JAUNIEMS IR SENIEMS

Jauniems poezija, seniems — eklezija,
Nėra gyvenimo be jų.
Jauniems istorija, seniems — memoria,
Poetui — rimas abiejų.

Jauniesiems vakaras, seniems — ugniakuras

Seniai užgesusių jausmų
Jaunų kelionėje seniems agonija,
Poetui — žaismas jų ritmų.

A. Varnas

B. Brazdžionio portretas

Maironio Literatūros Muziejaus vedėjas. Tremtyje suredagavo lietuvių rašytojų metrašty — „Tremties metus“. Išleido šias eilių knygas: Baltosios dienos (1926 m.), Amžinas žydas (1931 m.), Krinancios žvaigždės (1934 m.), Ženklai ir Stebuklai (1936 m.), laimėjo Sakalo lit. premiją), Kunigaikščių miestai (1939 — laimėjo Valstybinę liter. premiją). Per pasaulį keliauja žmogus (rinktinės eilės, išėjo

trys laidos); okupacijos metais slapta išleista: Iš sudužusio laivo, Šaukiu aš į jautą, Viešpaties žingsniai. Tremtyje — Svetimi Kalnai (1945 m. laimėjęs Švietimo Valdybos liter. premiją), Šiaurės pašvaistė (1947 m.).

Vaikų literatūroje jis žinomas kaip Vytė Nemunelis, išleides 14 knygų mažiesiems, savo eilėraščių užkariavęs visų jaunųjų širdis.

A. Džiūnas.

Naujas romanas

Lietuviška knyga yra toks retas svečias mūsų kasdienybėje. Jos pasirodymo data, rodos, reikėtų į sieną įrašyti: išėjo nauja lietuviška knyga.

Paskutinieji metai davė keletą poezijos rinkinių, proza dar vis lūkuria, nedrįsdama pasirodyti. Dabar knygos bičiulius pradžiugino GABJIOS išleistas Juozo Kruminio romanas — „Naktis viršum širdies“.

Juozas Kruminas į literatūrą atėjo prieš pat karą su savo poezija. Greta pradėjo reikštis kaip beletristas ir vertėjas Lagerlogos, Hauptmano ir kitų autorių. Tremtyje kurį laiką leido „Gintarus“ — literatūros žurnalą. Šiuo metu jis baigia romaną „Sešta-

sis medis“. Gyvena Vokietijoje, iš kurios dėl sveikatos šiuo metu dar negali emigruoti.

Latviškas romanas vokiškai

Neseniai vokiečių knygų rinkoje pasirodė didelis trijų tomų romanas „Perkono Sylvestro atsiminimai“ („Die Memoiren des Sylvesters Perkons“). Jo autorius yra latvių rašytojas Konstatin Raudive. Romaną išvertė į vokiečių kalbą žinoma latvių rašytoja — filosofė dr. Zena Maurina. Vertėja yra išleidusi vokiškai ir savo keletą knygų. Vokietijoje ji turi vardą Juo pasinaudodama praveda ir kitą latvių rašytoją.

KULTŪRINĖ KRONIKA

■ E. Kardelienė, operos solistė, balandžio 14 d. Montrealy, (Kanadoje), rengia koncertą, kuriuo atžymės savo 20 metų dainavimą operoje.

■ Prof. V. Grigaitienė ir op. solistas A. Kutkus Brooklyne steigia dainavimo studiją. V. Grigaitienė, būdama Lietuvos operos solistė, drauge buvo ir dainavimo profesorė Kauno konservatorijoje. Iš jos klasės išėjo eilė gerų solisčių, kai kurios jų dabar gyvena Amerikoje.

■ Dail. A. Tamošaičiui šiais metais sueina 20 metų, kaip išėjo jo redaguotas Sodžiaus Menas, 25 metai kaip jis dalyvavo pirmoje ekspedicijoje liaudies menui rinkti ir 45 metai jo amžiaus.

■ Grafikas Alfonsas Krivickas surengė savo kūrybinių parodą Heideberge (Vokietijoje) „America Haus“ patalpoje. Iš ten ji buvo perkelta į Manheimą, vėliau į Frankfurtą. Spauda atsiliepė labai palankiai.

■ Australijoje kilnojamoje parodoje, kurią surengė imigrantai tremtiniai, dalyvavo šie lietuviai dailininkai: Bistrickas, Kalgovas, Rūkštelė, Ratas, Šalkauskas, Šimkūnas, Vaicaitis.

■ Antanas Škėma užbaigė dramatinį veikalą — Paskutinis tardymas. Medžiaga paimta iš bolševikų okupacijos Lietuvoje.

■ Vincas Krėvė parašė „Daugis ir žemės sūnų“ antrąją dalį, kuri netrukus bus spausdinama. Tuoju rašys ir trečiąją.

■ Kun. J. A. Karalius, Sheandoah, Pa., šv. Jurgio parapijos klebonas, pernai buvo pažadėjęs per L. K. Spaudos Draugiją 500 dolerių Amerikos Lietuvių Istorijos parašymui. Šiais metais Gerb. Mece-natas, atsižvelgdamas, kad pabrango pragyvenimas, savo auką padvigubino.

■ Chicagoje repetuojama P. Vaicūno „Naujieji žmonės“. Su vietiniais aktoriais stato Stasys Pilka.

■ Aldona Šlepetytė Detrote atidaro baletų studiją. Ji yra neseniai atvykusi iš Paryžiaus, kur šoko baletą ir gastroliavo kituose Europos miestuose.

Rašytojų kalendorius

KOVO MEN.

17 kovo 1877 m. Margiuose Seduvos val. gimė Juozas Šnapstys — Margalis — kunigas, poetas, aktyviai bendradarbiavęs draudžiamos spaudoje (Tėvynės Sarge), vėliau: Žinyčioje, Vilniaus Žiniose, Viltėje. Jis dainavo didelę meilę gamtai ir žmogui. Pirmas iš poetų rašė eilėraščių vaikams. Mirė 1921. III. 24. Sudeikiuose.

Žymiausias jo eilėraščių rinkinys — „Volungė“. Drama — „Mūsų bajorai“.

18 kovo 1861 Pūziniskėje Smilgių val. gimė Gabrielė Petkevičiūtė — Bitė — Varpo, Ūkininko, Vilniaus Žinių, Lietuvos Žinių bendradarbė, žemaitės artima bičiulė. Beletristė, trumpų apysakų autorė, visu grubumu vaizduojanti žmonių skurdą. Mirė 1943. VI. 14. Panevėžyje.

G. P. - B. — trumpų apysakėlių knyga — „Krislė“, 2 tomų apysaka — „Ad astra“.

10 kovo 1883 Sėtijoje Lekėčių val. gimė Kazys Puidas — Varpo, Vienybės Lietuvių ir kit. bendradarbis, Vilniaus Žinių redaktorius, daugelio politinių ir visuome-

nių brošiūrų autorius, beletristas, dramaturgas ir ypač gausus vertėjas. Mirė 1945. I. Kaune. Žymiausias romanas — „Magnus Dux“.

22 kovo 1868 Jonaičiuose Šilutės apskr. gimė Vilijus Storasta — Vydūnas — filosofas, rašytojas, Mažosios Lietuvos veikėjas, dabar gyvenęs V. Vokietijoje. Savo filosofijoje — teosofas, „doro žmogaus“ ieškotojas.

Jo geriausi dramatiniai veikalai: Prabočių šešėliai, Amžina ugnis, Žvaigždžių takais, Gaisras.

30 kovo 1891 m. Rokiškyje gimė Juozas Balčiūnas — Švaistas — rašytojas, išleides keletą apysakų knygų. Ilgai redagavo „Kari“. Dabar gyvena Chicagoje.

J. B. - Š. žymiausi kūriniai: Šilkinė suknėlė, Meilės vardas.

31 kovo 1907 Gaidžiūose Tauragnų val. gimė Pulgis Andriusis — rašytojas feljetonistas, išvertęs iš ispanų kalbos Don Kichotą. Dabar gyvena Australijoje.

P. A. — žymiausia knyga — Anoj pusėj ežero — apysakos, kuriose su didele meile praskleidžiama Aukštaitijos gamta.

LITERATŪROS PREMIJOS BELAUKIANT

TYLU IR GŪDU

Lietuvių Rašytojų Draugija, prieš metus pati susitvarkiusi ir atsikūrusi Amerikoje, atgaivino literatūros premiją ir paskyrė 500 dolerių už geriausią 1945-50 metų literatūros veikalą. Džiugus šis reiškinys ir didžiai sveikintinas, nes jis prisidės prie mūsų literatūrinio gyvenimo pagyvimo ir parems pačius rašytojus, kuriems šios turtingos žemės duonėlė yra gana karti. Prisimename, kaip premijos buvo laukiama Lietuvoje ir vėliau tremtyje. Kokiu įtempimu buvo sekama kiekviena spaudos žinutė, kaip plačiai šnekama. O kas dabar dedasi mūsų visuomenėje? Tylu ir gūdu!

Rašytojų Draugijos valdyba net kelis kartus pakartojo spaudoje savo skelbimą, kad visos leidyklos ir privatus leidėjai siųstų po 5 egz. savo išleistų knygų, kurios turi būti įteiktos juri komisijos nariams. Teko nugirsti, kad: re-ta kas tesudėcia knygy, atseit, maža kas tesidomi, kad bus sikiriama tokia premija. "Visuomenė" yra užsiėmusi kitais savo painiais reikalais, tat ir šitoji literatūros šventė, kuri seniau praedavio pakilioje nuotakoje, visai pamirš-tama spaudoje. Jeigu visuomenė nekreipia dėmesio, tai turėtų atsiliepti visi leidėjai, kurie yra išleidę visą pluoštą knygų. Tiek Lietuvoje, tiek kituose kraštuose buvo tokia tradicija, kad neatsiųstų knygų juri komisijai visai nesvarstydavo ir premijos neskirdavo. Kiekvienam leidėjui buvo interesas, nes premijuota knyga visada geriau išparduodama. Kaune buvo ne vienas atsitikimas, kad leidyklos pristatydavo net pirmąsias korektūras, kad veikalai būtų įtraukiami į svarstymo knygų sąrašus. Dabar juri komisija turėtų būti neuolaidi ir pasielgti visai pagal priimtas tradicijas — visai nesvarstyti tų veikalų, kurie nebus leidėjui pristatyti. O ką gali žinoti, gal leidėjas ar pats autorius nenori, kad jo veikalas būtų premijuotas?

Rašytojų Draugija paskyrė 500 dolerių šiai svarbiausiai premijai, kuri kartu simbolizuoja kadaise buvusią valstybinę premiją. Ir iš kur ji paėmė tuos pinigus? Ir šia prasme Draugijos Valdybos žygis — skirti premiją, neturint nė skatiko kišenėje, — buvo tikrai drąsus. Tačiau pinigai jau

susirinko. Ir kokių kelių? Atėjo į talką didžiosios visuomeninės organizacijos, atsirado kokie mecenatai? Ne! Tik privati iniciatyva, tik kelios atviros širdys literatūrai šią sumą padėjo sudaryti. Čia paminėtina Pr. Lapienė, paaukavusi net 100 dolerių ir pats naujakuris "Aidu" žurnalo leidėjas.

Kaip skaitėme spaudoje, Bostono Rašytojų Klubas paskutiniame savo susirinkime, kovo 3 d. suaukavo visą šimtyną. Ši auka yra verta didelio dėmesio, nes iš tų inteligentų, kurie patys nedaug teuzdirba, buvo susilaukta jautraus, tiesiog jaudinančio pritarimo ir gyvo reagavimo. Ši nuoširdi auka mūsų literatūrai tikrai nebus užmiršta! Apie pusę premijos sumos turi sudaryti pats šventės aktas ir literatūros vakaras, kuris įvyks balandžio 15 d. Chicagoje ir kuriuo metu bus įteikta pati premija. Vadinasi, šituo vargingu būdu bus surinkti pinigai mūsų literatūrai, apie kurią paskutiniu laiku nemazda rašoma laikraščiuose, kuriai nesigailima net smarkios kritikos, kad ji puolu si ir pasidariusi bevėrtė. Patys rašytojai, pati Draugijos Valdyba, ėjo su krepšeliu rankose ir kolektavo, mažu įkris koks doleris, iš visuomenės nesulaukdama jokio pritarimo. Net ir tie, kurie sielosi literatūra, pasirodė šį kartą kurtūs. Ir atrodo, kad tas jų "sielvartas" nevertas nė skambančio vario, — tik tušti žodžiai.

Mūsų rašytojams reikia ne žodžių, (juos, kuo gražiausis, moka jie patys parašyti ir pasakyti), jiems reikia paramos, paramos konkrečios ir stiprios, kuri leistų jiems pakelti savo rankas nuo fabriko staklių ir padėti jas ant rašomojo stalo. Ne kartą šį reikalą jau buvo iškėlusį ir spauda, kad reikią padėti, kad visiems dainininkams, dailininkams savaime suprantame mokame tiek, kiek pridera, bet rašytojas paliktas savo tamsiam likimui. Kaip rodo Rašytojų Draugijos premija, niekas šio balso negirdėjo.

Jei būtų susiorganizavusi Amerikos Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, gal būtų kas kita. Šis reikalas — įteikti pirmąją premiją — jai priklauso iš tradicijos. Ji turėtų ir kitas priemones suieškoti kur kas didesnę pinigų sumą mūsų pirmajai premijai. Tačiau ir dabartinė Rašyto-

jų Draugijos premija yra didžiai vertinga, nors ir kukli, nes ji duodama tokia tyra širdimi ir tokia didele meile savo literatūrai.

AR UZTENKA VIENOS PREMIJOS?

Jau sena tradicija, kad prie pagrindinės premijos jungdavosi dar kelios: labdaros įstaigų, didžiųjų leidyklų. Paskutiniu metu tremtyje buvo be bendruomenės premijos: BALFO, Raudonojo Kryžiaus, Patrijos leidyklos ir net atskirų laikraščių. Šios kelios premijos turėjo visokeriopos įtakos, buvo paremta didesnis skaicius rašytojų, buvo sukeltas didesnis literatūrinis judėjimas.

Šiomet nieko negirdėti, kad būtų skiriama daugiau premijų. Tiesa, buvo skelbta, kad bus ir New Yorko Spaudos klubo premija.

LITERATŪROS PREMIJOS ITALIJOJE

Italija palaiko senas tradicijas — gyvai remia ir puoselėja savo kultūrą, literatūrą ir meną. Visame krašte veikia visokie institutai, kurie savo studijomis stengiasi išnaukti ar kitokią meno šaką pagilinti. Ypatingo dėmesio susilaukia Italijoje literatūrinės premijos, kurių yra nemaža.

Pati didžiausia, taip vadina-moji valstybinė yra Romos premija, skiriama už geriausius kūrinius, pasirodžiusius metų bėgyje. Ji skiriama kas metai. Šią premiją finansuoja pati valstybė, pati paskirdama ir juri komisiją. Premiją įteikia Ministeris pirmininkas istoriniame "Salone degli e Curiaz" Kaptuliume, kur seniau buvo vainikuojami laurų vainikuoti visi garsieji poetai ir menininkai.

Šalia šios vienintelės valstybinės premijos yra dar visa eilė kitų literatūrinių premijų. Iš jų garsiausia yra "Premio Idi" vieno milijonų lirų. Ją skiria Italijos dramos institu-

tas (Istituto del Drama Italiano). Praeitais metais gavo Ugo Betti iš šios premijos 600.000 lirų už dramą "Korupcija teisingumo rūmuose", ir Silvio Giovaninetti — 400.000 lirų už dramą "Požemis". Ši premija paskiriama gana įdomiu būdu. Premiją gauna tas dramos veiklas, kuris metų bėgyje labiausiai buvo vaidinamas. Gana įdomi premija yra "Premio Riccione", kurią finansuoja visokios susisiekimo įstaigos, tuo reklamuojamos save. Ši premija skiriama jau 25 metai po 500.000 lirų. Jau yra susidariusi tokia tradicija, kad ji atitenka pradedantiems rašytojams, kurie dar nėra net knygos išspausdinę. Praeitais metais šią premiją gavo Pistillis už dramą "Notturno", kuri Italijoje dar niekur nebuvo vaidinta. Tai yra reali parama rašytojams.

Panašių premijų turi ir kiti įvairūs Italijos miestai.

Amerikos tautinės premijos

Amerikos stambiosios leidyklos susitarę įsteigė praeitais metais tris tautines premijas už geriausiąjų metų 1. Beletristikos veikalą, 2. biografiją ir 3. poeziją. Šiais metais tos premijos paskyrimas įvyko New Yorke "Commodore" viešbutyje kovo 6 d. 1950-tų metų išrinktos geriausios šios knygos: William Faulkner — "Collected sto-

ries" — beletristikos premija; Newton Arvin — "Her-man Melville" — biografijos premija; Wallace Steven — "The Auroras of Autumn" — poezijos premija. Jiems įteikti aukštieji medaliai, W. Faulkner neatvyko į premijos įteikimą. Jis šiuo metu Holywoode pasislėpęs rašo naują romaną.

Telesforas Valius

Gaisras Lietuvos bažnytkaimy

Romain Rolland laiškai

Prancūzų rašytojas Romain Rolland visą laiką vokiečiuose buvo populiarius. Apie jį pasirodė brolių Zweigų ir Hanso Goetzfriedo knygos. Dabar Vokietijoje "R. Rolland bičiulių draugija" išleidžia jo laiškus, rašytus muzikui Richardui Strausui ir atsiminimus apie šį kompozitorių.

Enrica von Handel—Mazetti

Austrų katalikė rašytoja Enrica von Handel — Mazetti, sausio 10 d. atšventus savo 80 metų sukaktį, tvarko savo raštus, juos papildydama ir kai kur perredaguodama. Tiek vokiškai kalbančioje publikoje, tiek kitur ji turi nemažą būrį skaitytojų. Jos katalikiškos dvasios romanai yra išversti į keletą kalbų. Lietuviškai buvo išversti: Broliukas ir sesutė, Ritos laišukai, Ritos palikimas. Hitleris buvo atėmęs jos namus ir kitą turta, ir uždraudęs jos raštus.

■ Dail. Romas Veseluskas Freiburge i. Br. surengė vasario 11-18 dienomis savo grafikos darbų parodą. Jis yra baigęs Freiburgo Taikomosios Dailės Institutą, kurį laiką studijavęs aukštojoje meno mokykloje Paryžiuje, kur 1950 metais dalyvavo vienoje parodoje — Salon National Independant.

TELESFORAS VALIUS

Lietuviai nemėgsta skystis savo dideliu neišbrendamu vargu. Jis ir gegutė, tą nuolat dejuojantį paukštį, apipynę pasakojimais, kuriuose nupeikė jos skundus. Lietuviai kančią išnešioja savyje, giliai paslėpę. Kada ji išstryksta daina ar pasaka, ji gauna gilią prasmę ir nuostabią gražią formą. Mūsų liaudies dainose sunkiausi vargai, karai, išreikšti tyrais simboliais. Tik iš jų matai, kokią gilią kančią pergyveno anas liaudies žmogus, šią dainelę sudėjęs.

Mūsų mene, grafikoje, dailininkas Telesforas Valius yra šio paslėpto lietuviško sielvarto reiškęjas. Jis, gavęs visą vakarietišką išsilavinimą, senąsias tradicijas išnešioja gilesniu turiniu ir didesne forma. Jo kūryba pradėjo skleistis nuo 1937 metų, kada jis baigė Kauno Meno Mokyklą. Tuomet Lietuva gyveno pačias kurybingiausias dienas. Jauno dailininko žvilgsnis nenuslydo paviršiumi, bet smigo į daiktų esmę, skleidamas būti. Jis pamatė baisesis likimines jėgas, kurios nuolat graso žmogui, nubloškia jį į jūrų gelmes, į vargą, klajonę. Ir žmogus kencia, iškėlęs rankas, lyg šaukdamas pagalbos. Juodas didelis karstas slenka per vieną jo paveikslą, tartum sakydamas, kokia trapi mūsų būtis, kuri pasibaigia ties duobe, ties susmeigtais kastuvais.

Savo tragiškai tematikai jis palenkia ir formą. Jo medyje išraižytos linijos prisuktos to paties vidinio nerimo. Tose linijose nieškomas skambančio grakštumo, bet panardinamos į tą patį minties turtingumą. Apie šią pagrindinę mintį jis grupuoja visus daiktus, kad stipriau ją pabrėžtų. Todėl jo žmonės kartais pavaizduoti stambūs, nenatūralūs, su per didelėmis rankomis, nes to reikalauja pats minties išreiškimas. Ir medžiai taip pat išraižyti, išlankstyti tuo pačiu ritmu.

Dail. Telesforas Valius gimė 1914 m. liepos 10 d. Rygoje. 1937 metais baigė Kauno Meno Mokyklą prof. A. Galdiko vedamą grafikos klasę. 1942-44 metais profesoriavo Vilniaus Dailės Akademijoje. 1945 metais išleido savo darbus atskiru leidiniu. Vėliau dėstė grafiką Freiburge i. Br. (Vokietijoje) Taikomosios Dailės Institute. Dabar gyvena Kanadoje ir tvarko "Aidu" meninę dalį. Yra dalyvavęs visoje eilėje parodų tiek Lietuvoje, tiek užsienyje.

A. D.

VIENATVĖ TARP GATVIŲ IR BEGALĖS NAMŲ...

Juozas Kruminas

(Ištrauka iš ką tik pasirodžiusio romano "Naktis viršum širdies").

PASKAMBINA prie jos durų ir jaučia, kaip dusliai smilkiniuose muša pulsas, ir dabar jis galvoja, kaip pravirų durų rėmuose pasirodys jos lieknas liemuo, ir geltoni plaukai kris ant jos pečių, ir akys bus didelės ir nustebusios, koks netikėtas vizitas, iš tikrųjų. Tačiau už durų negirdėti jokių žingsnių, jis nekantriai paspaudžia skambutį antrą kartą.

— Gal būt, ji dar miega, — galvoja jis ir žiūri į laikrodį, ir mato, kad yra jau vienuolika valanda, — negali būti, — galvoja jis vėl, ir tada girdi, kaip anapus durų kažkas vaikšto, sugingda sukamas raktas, senyva moteriškė sustoja ant slenkscio, ko ponas pagėdautų? Ne, panelės nėra namie, jau prieš valandą ji išėjo į miestą, sakėsi grįžianti tik pietums, tegu ponas užsina antrą valandą, tada kaip tik pietūs, ji tikriausiai bus jau grįžusi.

— Labai aciū, — sako Vytautas Gavenis, — labai aciū, — kartoja jis, apsisuka ir pamažu lipa laiptais žemyn, širdies jis nebejaucia, ateina kažkoks keistas apmaudas:

— Iš tikrųjų, — sako jis ir save ironiškai, — negi ji važiavo į miestą be jokio tikslo, diena graži, ji tikriausiai išėjo pasivaikščioti, ir, žinoma, neviena. Argi gali jauna moteris visas keturias valandas išbūti gamtoje viena?

Gatvėje ji pasitinka ta pati skaidri saulės šviesa, jis apsimamina: — Koks aš vaikas, — sako jis ir save, — ji tikriausiai išėjo ko nors nusipirkti, tas trunka ilgai, moteris nepratę greit išsireikti. O paskui — argi nereikia išgerti puodelį kavos? Iš tikrųjų, argi nuo ryto iki vakaro ji būtinai turi sėdėti savo kambaryje ir niekur neiškelti kojos? Negi ji žinojo, kad kaip tik šiandien priešpėt aš užėisiu pas ją?

Jis išeina į centrinę gatvę ir pats nežino, kur turėtų pasukti, vienu metu ir ji ateina mintis, parašyti jai laišką, įduoti jį jos šeimininkei, o pačiam grįžti namo. Tačiau pagunda pamatyti ją yra stipresnė už visus šituos samanymus, kaipgi, keturias dienas jis nematė jos, ir ilgesys yra didelis, iš tikrųjų, jis pasiilgo jos balso skambėjimo, jos akių ir jos. Jis eina gatvę be jokio tikslo, žmonių yra maža, pro šalį pravažiuoja vienas kitas automobilis, jis eina vienas, laikas slenka pamažu. Jis pajunta troškulį, užsina į barą ir užsisako alaus, jis sėdi vienas, bare nėra nė vieno žmogaus, šeimininkas paduoda alų ir vėl išeina, tuščia.

Ir jam staiga pasidaro neapsakomai gaila, kad laikas slenka, o jis yra vienas, ir ji yra kažkur: — Dieve mano, — sako jis, aš jo jau ilgą kelią, aš

skubėjau visą laiką, kad tik greičiau ją pamatyčiau, ir dabar aš sėdžiu vienas, jos nėra, aš net nesu tikras, ar iš viso ją šiandien sutiksiu. — Ir kai jis taip galvoja, jam pasidaro dar liūdniau. — Grįšiu namo, — sako jis ir save, tačiau nesikelia iš vietos, ir kai pabaigia alų, užsisakė dar vieną stiklą.

Paskui jis vėl eina gatvę ir vėl neturi jokio tikslo, dar yra anksti, dar tik pusė pirmos, ji grįš tik antrą valandą, tikrai, yra pusantros valandos laiko, o jeigu jis taip pamėgintų paieškoti jos čia kur nors mieste, gal būt, susitikimo nereiktų taip ilgai laukti?

Jis iškia galvą į vieną kavinę — tuščia, ir į kitą kavinę — tuščia, jis apeina visas krautuvių vitrinas ir pastovi ties jomis, stengdamasis žiūrėti į vidų, — jos niekur nėra, niekur nėra. Jis ima jausti širdies skaudėjimą, šita vienvatė tarp gatvių ir begalės namų pradeda slėgti jį, ach, gal būt, tos gatvės ir tie namai nekalti, jis, žino, kad jina yra netoli, ir nemato jos, argi ne tai slėgia jį, tikrai, argi ne tai kelia širdies skaudėjimą?

Pirmą valandą jis nusprendžia papietauti, išsirenka geriausią restoraną ir įeina į vidų. Čia sėdi keletas žmonių, Vytautas Gavenis nekreipia į juos, mažiau dėmesio, jis net nepasiziūri į juos, jis išsirenka kampingą staliuką ir pradeda studijuoti valgių sąrašą.

Prislopintas moters juokas pasiekia jo ausis, jis pakelia galvą ir apsižvalgo, jo žvilgsnis sustoja ties viena pora, pradžioje jis nesusivokia, kas tai galėtų būti, paskui kraujas šoka į jo veidą, tuo metu priei-

na kelneris, ir jis garsiai užsako pietus. Jis ilgai nežiūri į tą pusę, iš kur buvo atskridęs anas juokas, tačiau pirmojo vaizdo įspūdis nepranyksta iš jo žvilgsnio: kitame didokos salės kampe sėdi Nijolė, ji sėdi šonu į jį ir yra linksma, priešais ją į staliuką atsiremęs vyresnio amžiaus vyras pasakoja kažką smagaus, ji patenkinta juokiasi, vyno stiklai stovi ant staliuko.

Vytautas Gavenis stengiasi greit pavalyti, jis nepasuka galvos į tą pusę: — Aš tuo jau grįšiu namo, — sako jis sau, — iš tikrųjų, juk dabar nėra jokio tikslo, ji turi pakankamai pramogų, kodėl gi aš turiu visą laiką būti vienas?

Bet tada jis vėl galvoja apie aną ankstyvą rytą, ir apie jos žodžius, ir jis pyksta pats ant savęs, kad buvo toks naiviai silpnas ir patikėjo jais, ką gi, suklysti kiekvienam pasitaiko, gerai, kad tai laiku pastebėta.

Nieko negalvodamas, be jokio noro jis netyčia pažvelgia į jos pusę ir sutinka jos didelį ir nustebusį žvilgsnį, ji truputį linkteri galva, ir jis mandagiai lenkiasi jai, paskui pašaukia kelnerį, apmoka, ir neatsisukdamas išeina.

Jis nelaukia antros valandos, ne, ne, argi to dabar reikia, jis joja namo, ir laukia aplinkui yra dideli, ir diena yra didelė, ir vėjas yra gaivus, tikras laukų vėjas, iš tikrųjų, visur yra gražu, visur yra saulė, tik ne jo širdyje, tik ne jo širdyje.

Amerikos Lietuvių ŽIDINIUOSE

BROCKTONO ŽINIOS

• Seselių pasiaukojimas

Šiais mokslo metais Šv. Rokso parapijos mokyklos patalpose pradinį ir aukštesniosios mokyklų mokiniams tėvų prašymu šeštadieniais dėstoma tikyba lietuvių kalba. Dėsto iš pasiaukojimo Kristui ir artimui, be atlyginimo, Nukryžiuotojo Jėzaus seselės mokytojos. Dėlto joms priklausau nuosirdi tėvų padėka už tokią didelę dovana, skiriamą tiek tiesiogiai mūsų vaikams, tiek Brockton'o lietuvių parapijai ir visai tautai.

Šį seselių darbą brocktoniškiai lietuviai praktiškai gali ir privalo stiprinti ir skatinti, pasiūsdami laiku savo vaikus į tas pamokas, o taip pat ir jautresniu duosnumu seselėms, kai jų vardu renkamos aukos. Tik tokiu būdu greičiau galėsime sulaukti reguliarių tikybos ir lietuvių kalbos pamokų mūsų vaikams pačioje parapijos mokykloje, ir tada šeštadienio, pašalietiško darbo, vargai bus baigti.

J. D.

• **Apaštalystės "Maldos Brolija"** rengia didelį "Beano" vakarėlį, kuris įvyks balandžio 7 d., šeštadienį, parapijos svetainėje. Visas pelnas skiriamas į naujos bažnyčios statybos fondą.

• **Vysk. Motiejus Valančius** minėjimas įvyks balandžio 8 d., sekmadienį, 3 val. p.p. parapijos salėje. Rengia Federacijos skyrius. Paskaitą skaitys S. Suziedėlis.

• **Mokytojų ir tėvų gilda** rengia skanią vakarienę ir šokių balandžio 18 d., trečiadienį. Atsilankusiems užtikrinama "gera nuotaika". Tikėtus galima gauti pas mokyklos vaikelių tėvus.

• **Senų popierių rinkimo** vakarų įvyks sekmadienį, balandžio 1 d., po pietų. Suriškite visus senus laikraščius bei žurnalus ir palikite prie namų šaligatvio. Rinkėjai suvežę į nurodytą vietą. Vajaus pelnas eina į arkivyskupijos labdaros fondą.

NEW HAVEN, CONN.

Vasario 16-tos atgarsiai

Korespondentė atsiprašo skaitytojus už pasivėlavimą su žiniomis, bet tai įvyko dėl įvairių aplinkybių, kurios užtesę jų paskelbimą. Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas įvyko vasario 18 d. Tą dieną įvyko iškilmingos šv. Mišios šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, kurias atnašavo kun. A. Zanačiūnas, pamokslą pasakė kleb. kun. A. E. Gradeckas.

3-čią val. po pietų šv. Kazimiero parapijos svetainėje įvyko patriotiška programa, kurią atidarė ALT sk. pirm. M. Jokūbaitė. Paskaitą skaitė Juozas Pažemėckas. Šv. Kazimiero par. choras išpildė labai gražią dainų programą, kuri tikrai užbūrė klausytojus.

Solistė Agota Vokietaitienė liaudies dainomis ir operos arijomis sužavėjo publiką. Akordijonistai V. Vaitūzis ir V. Zackaitaitis savo harmoningu grojimu užimponavo klausytojus. Arnoldas Vokietaitis, kuris tik pirmą kartą pasirodė mūsų scenoje, žavėjo klausytojus gražiomis lietuviškomis melodijomis. Suvaizdintas trijų veiksmų reikšmingas vaidinimas "Už tėvynę lengva kentėti". Vaidinime pasižymėjo tremtinių meno jėgos.

Paminėjimą suruošė ALT vietinis skyrius.

Aukų surinkta viso \$343.00 dėl Lietuvos laisvinimo reikalų. Vietinis skyrius dar kiek pridėjęs pasiuntė centran — \$350.00.

Moterims neišsimeluoti

Kas mėgsta pasijuokti ir po ilgos gavėnios laiko pasilinksinti kviečiami atsilankyti į smagų BALF, arba Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo rengimą, kuris įvyks balandžio 1 d. parapijos svetainėje 4:00 val. po pietų. Įėjimas 75 centai asmeniui. Kviečiame visus atsilankyti ir paremti savo atsilankymu labai naudingą tikslą, nes šio rengimo paja-

mos bus skiriamos tremtinių sušelpimui, ypač tų, kurie jau yra seneliai, ligoniai ir neturi vilties atvykti į šį kraštą. Tai gi mes amerikiečiai ištieskime jiems savo pagalbos ranką, pagedėkime tiems, kurie reikalingi pagalbos. Savo gausiu atsilankymu į šį rengimą atliksite savo tautinę pareigą.

M.

BRIDGEWATER, MASS.

Lietuvos Nepriklausomybės 33 sukaktuvių vasario 16 d. proga Bridgewater mieste p. Adolfo Dilbos, kaip ALT ryšininko, iniciatyva, talkininkaujant ponios Kušleikienės ir V. Deksnienės, buvo pravestas aukų vakas Lietuvos laisvinimo reikalams. Aukos buvo renkamos važiuojant ir vaikstant po sąmoningų ir Lietuvos reiklus atjaučiančių lietuvių butus. Aukavo: po \$10: Adolfo Dilba; po \$5 — Jonas Kušleika, Kazys Svagėdis, Kostas Jukna, Josie Walent, Aleks. Boginskas, Antanas Gailiūnas ir Juozas Ramanauskas; po \$3 — Ona Beržinis; po \$2 — Zenonas Linkis, Dan. Lapeikis, Kazys Skobeika, Valerija Skobeika; Zig. Ralkevičius, Kostas Darbutas ir Adolfo Vedeiša; po \$1 — Veronika Deksnis, Albertas Deksnis, Frank Deksnis, Povilas Laužikas, Kabim. Kocbarskienė ir Jonas Salut.

Iš viso surinkta aukų 68 dol., kurie tuojau pasiųsti ALTui.

Iniciatoriui p. Adolfui Dilbai, talkininkams ir visiems aukotojams ALT specialiu laišku pareiškė padėką ir palinkėjo tolimesnės sėkmės kovoje už Lietuvos išlaisvinimą.

Dalyvis.

NEATSPEJO

Jis (slaptai prislinkęs ir uždegęs vienai šokėjai akis): "Aš tave pabučiuosiu, jei iš trečio karto neįspėsi, kas esu".

Ji (spėdama): "Jurgis Valsingtonas, Tomas Jeffersonas, Abraomas Linkolnas".

Būkime ir toliau vieningi

Paskutiniu laiku Amerikos lietuvių spaudoje pasirodė eilė atsisaukimų ir raginimų, prašančių aukoti įvairiems labdaros reikalams: lietuvių tremtinių mokykloms šelpti, sanatorijoms, ligoniams, seneliams ir kitiems. Po tokių atsisaukimais pasirašo "Krašto Valdytojai", Bendruomenės, Komitetai ir net atskiri žmonės. Vienas pasirenka kurią nors mokyklą finansuoti ir šelpti, kitas sanatoriją, atskirus ligonius ar šiaip grupę tremtinių, kitas prašo visuomenės aukoti vienam žmogui po vieną dolerį, tas tuos dolerius gavęs, pagal savo nuožūrą sušelpa kitus. Vieni žodžiu staiga atsirado grupelės žmonių, pasiūsiusių vaduoti šalpos reikalinguosius tremtinius Vokietijoje.

Kas gi, pagaliau, tuo norima atsiekti? Paviršutiniškai žiūrint atrodytų, kad tai geras ir labai reikalingas darbas, vertas visuomenės paramos, bet išgilinus darosi aišku, kad šie individualiai "šalpos misionieriai" tikrenybėje skaldo, griauja ir smulkina lietuvių šalpos veiklą Amerikoje ir neabejojamai klaidina

ir erzina Amerikos lietuvių visuomenę. Imkime, pavyzdžiui, mokyklos šelpimą — prisispjurs reikalaujama ir maldaujama šelpti Diepholzo lietuvių gimnaziją, kurioje yra 95 mokiniai ir 10 mokytojų, bet tuo tarpu visai pamirštama, kad šiandien Vokietijoje yra 8 mokyklų su 500 mokinių ir 40 mokytojų. Amerikos lietuvis nenoromis priverstas paklausti: jei šelpti vieną mokyklą, tai kodėl nešelpiti ir kitų? O kaip su vaikų darželiu ir su vakariniams kursais? Ar jie neverti paramos? Aišku, jeigu viena mokykla verta Amerikos lietuvių paramos, tai vertos ir kitos, jei šelpiama viena, reikia šelpti ir visas kitas.

Panašiai yra ir su sanatorijomis, ligoniais, seneliais ir visais kitais; šalpos darbe negali būti jokių išimčių ar privilegijų, jeigu lietuviškos įstaigos ir lietuviai tremtiniai Vokietijoje ar kitur Europoje reikalingi papildomos paramos ir šalpos, ją turi gauti visi be jokio skirtumo, o tą galima padaryti tik per vieną visų Amerikos lietuvių sukurtą ir veikiančią bei remiamą

Waterbury, Conn. Žinios

Baleto ir dainos vakaras

Pirmoji didesnioji kultūrinė pramoga po gavėnios įvyks š. m. balandžio mėn. 1 d. — per Atvelykį — didelis baleto ir dainos koncertas šv. Juozapo parapijos salėje. Pradžią 6 v. vak. įėjimas 1 dol.

Baletinę programą dalį atliks buv. Kauno Valstybinio Baleto artistai T. Babuškinaitė ir A. Liepinas, kurie šoks klasikinių šokių, baleto veiklų ištraukų ir tt.

Dainuos buv. Vilniaus operos solistė J. Kristolaitytė, lietuviškas ir k. dainas ir operų arijas.

Visam koncertui akompanuos koncertmeisterė S. Leveckienė.

Daina ir meniškai šokiai visiems suprantami ir be žodžių, todėl į šį žinomų lietuvių menininkų koncertą laukiama

atsilankant ir meno mėgėjų, kurie lietuviškai nekalba. Po programos bus šokiai, orkestrui griežiant.

NEW BRITAIN, CONN.

Jaunimo ruošiamas margumynų vakaras

Jau seniai čia veikia tautiškų šokių grupė. Neperseniai visas tremtinių jaunimas susibūrė draugėn. Kovo 31 d. 7 v. vakare, šv. Andriejaus parapijos salėje yra ruošiamas margumynų vakaras. Programoje bus montažas "Linksmieji broliai" ir dainos. Po programos šokiai ir kita. Tai bus tikras tremtinių jaunimo su čia gimusiais suartėjimo vakaras. Be to, laukiame ir kviečiame svečius iš kaimyninių kolonijų. Pelnas bus skiriamas lietuvių kultūriniam reikalams.

B. E.

William O'Dwyer, buvęs New Yorko miesto galva, o dabar JAV ambasadorius Meksikai, aiškinasi prieš senato tyrinėjimo komisiją.

šalpos organizaciją (BALFą). Atskirų fondų ir fondelių kūrimas ir pavienių asmenų užsimojimai remti ir šelpti atskirus žmones ar žmonių grupes yra ne tik klaidinantys, bet labai kenksmingas organizuotam ir centralizuotam šalpos darbui Amerikoje ir Vokietijoje. Jau dabar Amerikos lietuvių visuomenėje girdi pasipiktinimus ir nepasitenkinimus nuolatiniams prašymais ir maldavimais tai vienam, tai kitam tikslui aukoti. Tuo tarpu Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas be išimties rūpinasi ir šelpia visus reikalingus pašalpos: mokyklas, sanatorijas ir ligonines esančius ligonius, invalidus, senelius ir visus kitus, kuriems pagalba reikalinga. Aplamai, ši staigi decentralizuota "šalpos epidemija", atrodo, yra užsimojimas pakirsti to medžio šaknis, kurio vaisiais tremtiniai maitinasi ir maitinasi.

Galimas daiktas, kad visa tai daroma ne blogais norais, bet faktas pasilieka faktą, kad toks šalpos darbo smulkimasis ir skaldymas gali nešti tik blogus vaisius. Praeitį jau ne kartą mums visiems parodė, kad tikrai efektingas šalpos teikimas gali būti atliktas tik centralizuotu ir koordinuotu darbu. Tokiam darbui nepakanka gero noro; visų pirma reikia visuomenės pasitikėjimo, reikia vietinės valdžios pritarimo ir sutikimo, reikalingas atitinkamas patyrimas, santykiai ir ryšiai su

įvairiomis organizacijomis ir valdžios, o visų labiausia, reikia turėti galimybę dolerio vertybę padidinti. Doleris išleistas šalpai per centralizuotą šalpos organizaciją dažnai duoda dešimteriopai daugiau, negu doleris pasiūstas privačiais keliais. Federalinė Amerikos valdžia BALFą pripažįsta, apmoka už BALF siunčiamas į Europą siuntas ir dažnai nemokamai duoda didelių gerybių kiekius išdalinti tremtiniams Europoje.

Baigdamas noriu priminti, kad Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas yra sukilęs per tris milijonus dolerių pinigais ir gerybėmis ir jais sušelpęs tūkstančius žmonių, įstaigų ir institucijų. Be to, dėka Amerikos lietuvių vieningumo ir bendradarbiavimo, pavyko į Ameriką atgabenti net 50% visų lietuvių tremtinių, taip pat aprūpinti juos darbo ir buto garantijomis. Visa tai labai gerai žinoma Amerikos lietuviams ir tremtiniams. BALF'as tuščiomis rankomis pradėjęs darbą išaugo į vienintelę organizaciją, po kurios stogu gali suėiti visi lietuviai, nežiūrint jų politinių ir kitų įsitikinimų. BALF'o obalsis visuomet buvo: šelpti ir gelbėti visus pagalbos reikalingus lietuvius, tuo obalsiu ir toliau vadovaujasi.

Kan. Prof. J. B. Koncius,

BALF Pirmininkas.

1951 m. kovo 12 d. Brooklyn, N. Y.

• **Ipolitas Nauragis**, Lietuvos operos solistas, iš New Yorko persikėlė gyventi į Worcester, Mass.

• **"Sekminių Vainikas"**, rašytojo Ant. Gustaičio veiklas, bus vaidinamas pirmą kartą Chicagoje š. m. balandžio 1 d. per Atvelykį. Režisuoja Stasys Pilka.

• **Pranas Mackevičius**, kovo 4 d. mirė Kalifornijoje. Kaune buvo žinomas, ne tiek dėl savo tarnybos, kaip paštininkas, bet kaip laidotuvių ceremoniolo žinovas. Būdamas tremtyje patarnavo įvairiose tremtinių bažnyčiose kaip Ulme, Neufene, Schw. Gmuendėje.

• **J. Danauskas**, buv. Vyr. Lietuvos Tribunolo teisėjas, neseniai atvykęs su šeima į šį kraštą, apsigyveno pas savo žentą L. Jarošką, Rockforde, Ill. Jo žentas Grebliūnas, kurio žmona su tėvais atvyko Amerikon prieš 10 metų buvo komunistų ištremtas į Sibirą.

Geriausia vaikams dovana — vaikų mėnesinis žurnalas

Kaina: Amerikoje \$3.00; kitur—\$3.50
Pinigus ir užsakymus siųskite:
EGLUTĖ, P. O. Box 22,
Montello Station, Brockton 68, Mass.

"Ji yra ketvirtos kartos Savings Banko kūdikis!"

Susanos prosenelis pradėjo taupyti sau pinigų netrukus po Civilio Karo. Jis įsitikino, kad turėti sutaupus depresijos laikų, kuri įvyko 1870 m., buvo labai svarbu.

Susanos prosenelis čia taupė pinigus reguliariai. Per tris karus, per du žydėjimo periodus ir dvi depresijas jo šeima džiaugėsi apsauga, kurią turėjo banke. Susanos tėvelis turi čia indėlį — kurį atidarė jo tėvelis jam gimus. Dabar Susanos ateitis yra pagrįsta ant tvirtų pagrindų Savings Banke — indėlio.

Per gerus ir blogus laikus, Massachusetts taupūs žmonės įsitikino, kad šeimos kurios turi Savings Bankose sutaupę yra daug laimingesni už tuos, kurie jų neturi. Ta tiesa buvo praityje, ji bus ir ateityje. Ateikite dabar ir atidarykite sau taupymo sąskaitas mutual Savings Banke.

The
Savings Banks
of Massachusetts

All deposits insured in full under Massachusetts laws

ŠACHMATAI

—veda K. Merkis—

□ Škema Experts klasės viršūnėje. JAV šachmatų Federacija paskelbė JAV šachmatininkų National Chess Ratings stovį gruodžio 31, 1950. Mūsų žaidėjai įvertinti šitaip: Experts — K. Škema, Boston 2297 ir P. Tautvaiša, Chicago 2223, Class A — A. Keturakis, Boston 1979, K. Merkis, Boston 1946, A. Nasytis, Cleveland 1889.

Pažymėtina, kad Škėmai trūksta vos 3 taškeliai iki meisterio, nes nuo 2300 prasižada jau Masters klasė, kurioje tėra 33 asmenys, įskaitant visus JAV Grandmasters, Seniormasters ir Masters žaidėjus.

□ Tautvaiša veda Chicagos pirmenybes. Chicagos pirmenybėse Tautvaiša įveikė tolesnį savo priešininką Dederich ir nutrauktoji partijos su JAV masters klasės žaidėju Turiansky turi 2 pėstininkų viršaus. Turiansky — ukrainietis, dalyvavo Austrijos rinktinėje.

Padėtis: Tautvaiša 4½-½ (1), Poschel 4-0(1), Dahlbohm, 4-1, Turiansky 3½-½ (1). Viso 20 dalyvių.

□ Merkis Golden Knights 1949 turnyre užbaigė seminfinals ratą su pažymėtina pasekme 6-0! Merkis įveikė vi-

sus to rato priešininkus. Į seminfinals ratą įėjo tik surinkę nemažiau 4 taškus pirmąjame rate.

□ New Yorko lietuviai šachmatininkai dėkoja per spaudą už jų šiltą priėmimą Boston. Jų komanda išlaikiusi egzaminą geriau, negu daugis to tikėjosi.

□ New Yorko LAK turnyro padėtis prieš užbaigą: Repecka 12, Staknys 11, Merkevičius 11, Šukys 8, Trojanas 8, Paškevičius 7 (išstojo), Galminas ir Vilpišanskas po 7, o kiti mažiau.

□ Toronto pirmenybės užsi- baigė šitaip: ukrainiečiai 3-1, Hart House ir Gambit klubai po 2½-1½, Estai ir Lietuviai po 1-3. Prieš metus Toronto pirmenybės buvo laimėję lietuviai.

□ Botvinnik-Bronstein Maskovoje sužaidė pirmas 3 partijas lygiomis. Kova dėl pasaulio meisterio vardo eina labai kietai.

□ Tėvas ir sūnus Australijos meisteriai. Australijos juniorų pirmenybės laimėjo Australijos meisteris Purdy sūnus J. S. Purdy su 9½ taškų. Tai bus bene pirmas atsitikimas šachmatų istorijoje, kad tėvas ir sūnus vienu metu būtų valstybės meisteriai.

SAVING AT ESSEX Savings Bank

... IS A 103-YEAR-OLD TRADITION

Since 1847, when the Essex Savings Bank opened its doors for business, nearly 326,000 depositors ... over three times the present population of Lawrence have opened accounts here.

This tradition of saving at the "Essex" has continued and increased for over a century.

You are cordially invited to use our many friendly services.

ESSEX Savings Bank

ESSEX AND LAWRENCE STREETS, LAWRENCE, MASSACHUSETTS

LIEPOS ŽIEDAI

Liepos Ziedų arba gerai nuo persišaldymų, ji suteikia praktiškumą ir pastiprinimą. Taipgi sakoma, gelbstanti nuo inkstų (kidneys) ir puslės ligų. Liepos Ziedai yra gerai ir nuo kosulio paeinančio nuo šalčio ir gerklės nesmagumų ir užkimimo. Liepos Ziedai, pašutinus gerai dėti ant skaudulių, ir skaudančių sutinimų, žaizdų ir vočių. Liepos Ziedai turėtų būti visada visų namuose kaip po namine gyduole. Liepos Ziedų svaras \$2.50 prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

Monuments and Markers
Cemetery Lettering
NASHUA MONUMENT CO.
83 Kinsley St. Tel. 2155-W
Nashua, N. H.

Dykai Išbandymas Reumatinis Skausmas Arthritis

Jei dar niekad nevertojai ROSSE TABS nuo Raumeninių skausmų, tankiai susijusių su Reumatizmu, Arthritis ir Neuritis, tai kodėl nepabandyti juos šiANDIEN mūsų išlaidomis? Vartojamos tūkstančių virš 25 metų.

Dykai Skaitytoms šio Laikraščio.

Mes kviečiame jus pabandyti juos be mokesčio. Leiskite atsiųsti jums siuntinį 24 Tabletės Dykai. Jei nepilnai būsite patenkintas gausime pagalbą, grąžinkite likusią dalį ir už tai nebusite jums nei vieno cento. NESIŪSKIT PINIGŲ. Tik atsiųskite savo vardą ir adresą greitai!

PARSIDUODA UŽ \$4900

Netoli nuo Švento Petro Lietuvių Bažnyčios, trijų šeimynų namas, geroj padėtyje iš vidaus ir iš lauko. 3-4-4 kambariai su maudynėmis, šilts vanduo ir baltos sinkos kiekvienai šeimynai. Rendų ateina \$833. per metus. Dėl platesnių informacijų kreipkitės pas A. J. Kupstis, 559 East Broadway, South Boston. Rosse Products Co., Dept. X-3 2708 Farwell Ave., Chicago 45, Ill. ton. (9 to 9)

■ Amerikietis kareivis vidutiniškai yra 5 pėdų ir 8,3 colių aukščio ir sveria 153,6 svarų.

SVENČIŲ PROGA SVEIKINA VISUS LIETUVIUS DRAUGUS IR RĖMĖJUS

MT. WASHINGTON

CO-OPERATIVE BANK

430 Broadway, So. Boston, Mass.

SVENČIŲ PROGA SVEIKINA VISUS

LIETUVIUS

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

460 Broadway, So. Boston, Mass.

Visi skaito dvisavaitinį laikraštį "DARBININKĄ", kuris duoda įdomių žinių iš viso pasaulio.

Visuomenės Dėmėsiui

MŪSŲ SENU PAPROČIŲ, skelbiame savo klientams trumpoje apžvalgoje Boston Edison Kom-

Pranešimas Klientams

pānijos daromo biznio 1950 m. pranešimą, kuris buvo pateiktas metiniame šėrininkų susirinkime. Suglaustose finansinėse ataskaitoje yra parodyta, kad ši Kompanija stovi gerai finansiškai ir gali pilnai plėstis, kad patenkintų visus elektra aptarnavimus. Apacioje lentelė parodo, kad operavimas yra labai pabrangęs. Bet vidutiniai įmant, kaina už kilowatt-valandas, naudotas Boston Edison klientų 12 procentų yra pigesnė 1950 m. kaip buvo prieš Antrąjį Pasaulinį Karą.

BOSTON EDISON COMPANY

March 20, 1951

JAMES V. TONER, President

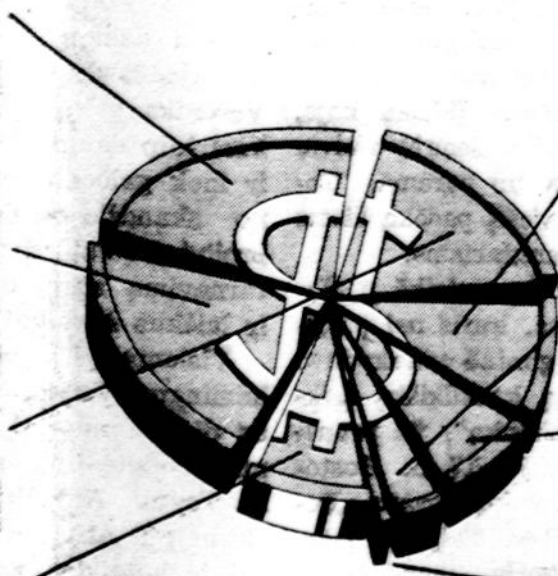
Kiekvienas Jūsų sumokėtas doleris 1950 m. buvo sunaudotas sekančiai:

Kūrai ir pirkimui energijos 24.2c
Šiems dalykams buvo išlaidų nuo kiekvieno dolerio 24.2c. Kompanija pagamino 1950 m. 14.6 procentus daugiau kilowatt-hours kaip 1949 m. Tai buvo atsiekta dėl įvestų moderninių instaliacijų ir gabumais. Kūras kainavo tikrai 6.5 procentu. Iš to mūsų klientai gauna sau naudos.

Taxes 21.2c
Per pėrcius 1950 m. Kompanija sumokėjo taksą savitais, sumoje \$14,704,582, arba 21.2 centus nuo kiekvieno dolerio sumokėtu mūsų klientų. Federaliai taksai buvo pakelti 24 procentus. Valstijos ir vietiniai — 15.2 procentų.

Darbininkų algos ir benefitai 18.3c
Algos ir kitokios darbininkams išlaidos yra padidėjusios 7.6 procentu, t.y. reikšia 18.3 centai nuo kiekvieno gauto dolerio.

Kitos operavimo ir užlaikymo išlaidos kainavo 11.7c
Šios dalykai aktualiai kainavo 2.7 procentu mažiau 1950 m. kaip 1949 m. atsižvelgiant naujai įdėtus įrengimus. Šios išlaidos kainavo 11.7 centus nuo kiekvieno dolerio.

Depresija 9.2c
Ištaiga augant, didėjančią pinigų sumos turi būti atidėtos kiekvienai metai dėl depresijos. 1950 m. buvo padidinta 4.3 procentais, arba 9.2 centai išimta nuo dolerio.

Nuosimčiai ir kiti išmokėjimai 4.2c
Dabar įstaiga turi skolų \$84,290,000. Nuosimčiai kainuoja 287 procentu, parodytos sumos. Nuosimčiai ir kitos išlaidos sudaro 4.2 centus išlaidų nuo kiekvieno dolerio.

Dividendai 10.0c
Įstaiga perleista 1950 m. išmokėjo dividendų \$2.80 už kiekvieną 2,468,636 akciją. Dividendų išmokėjimas 1950 m. padidėjo 10 c nuo kiekvieno dolerio, palyginant 1949 m. 23 c.

Pervršius 1.2c
Po visų išmokėjimų įstaiga vėl įvestavo į biznį 1.2 cent. nuo dolerio.

BOSTON EDISON COMPANY

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŽV.

Pirmininkė — Eva Marksiene, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gaillūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Stefaniya Overkine, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Tel. So-8-6029.
Finansų Rašt. — E. Čiutienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Izdininkė — Ona Slauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — M. Matejosiukienė, 806 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Kasos GL — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

SV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 5th St., So. Boston, Mass.
Protokolų Rašt. — Kazys Rusteika, 206 L St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 689 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zetkis, 22 Beethoven St., Roxbury, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave.,

Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir

oniko pristratome, vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šarkite

BORIS BEVERAGE CO

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

INCOME STATEMENTS (Condensed)

	1950	1949
Gross Revenues	\$69,355,041	\$64,133,148
Expenses:		
Operation and Maintenance	37,603,418	35,898,074
Depreciation	6,371,650	6,109,460
Other Deductions	2,928,739	2,455,983
Net Income before Taxes	22,431,234	19,669,631
Taxes	14,704,582	12,497,263
Per Share of Stock	\$5.96	\$5.06
Income Balance	7,726,652	7,172,368
Per Share of Stock	\$3.13	\$2.91
Dividends	6,912,237	6,912,237
Per Share of Stock	\$2.80	\$2.80
Balance for Surplus	\$ 814,415	\$ 260,131

BALANCE SHEETS (Condensed)

	Dec. 31, 1950	Dec. 31, 1949
Plant Investment	\$249,847,507	\$240,098,710
Current Assets	26,458,376	26,780,403
Miscellaneous	1,486,038	1,778,773
	\$277,791,921	\$268,657,886
	LIABILITIES	
Capital Stock and Premium	\$102,822,347	\$102,822,347
Earned Surplus	10,618,431	10,304,016
Bonds and Notes	84,290,000	72,321,000
Current Liabilities	11,148,735	20,259,661
Depreciation Reserve	66,625,517	60,952,125
Miscellaneous	2,286,891	1,998,737
	\$277,791,921	\$268,657,886

IVAIVOS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. SO 8-0948
Res. 37 Oriole Street,
WEST ROXBURY, MASS.
Tel. PA — 7-1233-W

AUTOMATIC LAUNDRY

Namie skalbti neapsimoka. Atneškite baltinius mums ir kai bemačiant išskalbsime gerai ir pigiai.
South Boston, Mass.
396 W. Broadway,
Lietuvis Charles J. Kay, sav.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.
JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šeremenims Dykai
Tel. South Boston 8-2590
Avenue 2-2484

CASPER

Funeral Home
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPARAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šeremenims Dykai
Tel. SO 8-1437
South Boston 8-3960

VYTAUTAS YAKAVONIS

Funeral Home
741 No. Main Street
Brookton, Mass.
V. YAKAVONIS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šeremenims Dykai
Tel. Brookton 8-1580

WAITKUS

Funeral Home
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
(Notary Public)
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia Šeremenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.
Keinos tos padios ir kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434.

WAITT

FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brookton, Mass.
Edward J. Waitt
(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šeremenims Dykai
Tel. Brookton 3362

ZALETSKAS

Funeral Home
564 East Broadway
South Boston, Mass.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia Šeremenims dykai
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2809

Tel. AV 2-4026

J. Repshis, M.D.

Lietuvis Gydytojas
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.
Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8.

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

"Darbininko" Metinis Šurum-Burum

Sekmadienį, balandžio (April) 22 d., 6 val. vakare, So. Bostono Piličių naujojo salėje (E St. ir Broadway) įvyks metinis "Darbininko" ŠURUM-BURUM. Gros skausus orkestras. Bus skanių valgių ir gardžių gėrimų.

Šio parengimo vyriausiasis šeimininkas bus Aleksandras Ivaška, Lithuanian Furniture Co. vedėjas. Vyriausia šeimininkė — p. M. Valatkienė, kuri Lietuvoje yra baigusi šeimininkystės aukštuosius kursus.

Šiame vakare bus išdalyta \$300.00 dovanų. Kviečiame visus lietuvius į šį parengimą atsilankyti. Užtikriname visiems "good time".

Rengimo Komisija.

Pirmoji Šv. Komunija

vaikams bus gegužės 13 d. 9 val. r. šv. Petro parapijos bažnyčioje. Tėvai prašomi leisti savo jaunučius, kurie nelanko parapijos mokyklų, į prisiruošimo pamokas šeštadieniais, 9 v. r. salėje, 492 E. 7th St., arba sekmadieniais po šv. Mišių, 9 v. r., mokykloje prie bažnyčios.

Sutvirtinimo Sakramentą

vyskupas suteiks, geg. 19 d. 10 val. r. Prisiruošimo pamokos vyksta bažnyčioje: suaugusiems antradieniais, 7 v.v., jaunamiesiems trečiadieniais 3 v. p.p. Kam nepatogu lankyti bendras pamokas, gali su kunigais susitarti dėl privatiškų pamokų. Yra pareiga visiems katalikams priimti Sutvirtinimo Sakramentą.

Parengimai

Balandžio 1 d. po mišparų salėje po bažnyčia yra rengiamas įvairus pobūvis Thompson seselių vienuolyno naudai.

Bal. 8 d., ir bal. 15 d., 3 v. p.p., taip pat po bažnyčia, parapijos jaunimas vaidins įdomų scenos veiklą, "Taikos ir Meilės Šviesa". Pelnas bus mokyklų palaikymui.

Bal. 29 d., kun. J. Bernatoniš laikys paskaitą rodydamas paveikslus iš savo kelionės Šventąjį Metą. Pelnas šio parengimo eis Marijonų Kolegijai, Thompson, Conn.

Popierio rinkimo vaju

Balandžio mėn. 1 d. prasi-deda mūsų diecezijoje popierio rinkimo vaju. Visi parapijiečiai yra prašomi taupyti vartotus laikraščius ir kitokį popierių. Surinktą popierių prašome atnešti į klebonijos kiemą arba prie salės 7th Street. Popierio paėmimui arkivyskupas atsiųs specialias auto mašinas. Pelnas — našlaičių prie-glaudai ir sudegusio vienuoly-no atstatymui.

SVENCŲ PROGA SVEIKINA VISUS SAVO KLJANTUS, DRAUGUS IR PAŽISTAMUS

Paul's Men's Shop

POVILAS LIKAS, sav.

456 W. Broadway,

South Boston, Mass.

Ruošiasi piknikui

Besirūpinant pavasariui, baigiasi ir įvairūs parengimai uždarose patalpose. Žmonės, pasiilę saulės ir žaliuojančios gamtos, jau dabar pradeda rušotis išvažiuoti į gamtą pakvėpuoti tyru oru, pasimaudyti saulės spinduliuose.

L. R. Katalikų Susivienijimo 94-oji kuopa, šįmet ruošiasi savo tradiciniam išvažiavimui — piknikui, kuris įvyks š. m. birželio - June mėn. 3 d., 2 val. po pietų Brockton'e, Romuvos parke. Šįmet, kaip ir kasmet, ši išvyka bus įdomi ir linksma, žadanti atsilankiusiems daug pramogų.

Tad jau dabar visi ruošimės vykti į L. R. K. Susivienijimo 94-tos kuopos pikniką, atitinkamai sutvarkydami savo laiką.

Auka A. L. Tarybai

L. R. Katalikų Susivienijimo 94-toji kuopa Lietuvos Nepriklausomybės 33 metų paskelbimo sukakties proga surengė vakarienę, š. m. vasario 18 d. gražioje lietuvių piličių draugijos salėje. Nors vakarienei rengėjai nuosirdžiai ruošėsi ir įdėjo daug darbo, tačiau, tikėtų rezultatų nepasiekta, pelnas buvo nedidelis. Tad ir iš jo auka Lietuvos reikalams išėjo nežymi — apie \$25.00, kuri įteikta A. L. Tarybai.

Margučių vakaras

Dorchester Lietuvių Piličių klubas rengia Margučių vakarą, šeštadienį, kovo 31, 1951, savo name 1810 Dorchester ave., Dorchester, Mass. Pradžią 7 val. vakare. Kviečiame visus atsilankyti ir atnešti margučių. Už gražiausius bus duodama geros 3 dovanos. Bus užkandžių ir kitų pasilinksminimų.

Rengėjai.

Alfonsas Želvys

prašomas skubiai prisijusti savo adresą Tremtinių Rateljio valdybai, 1488 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

Graiškų nepriklausomybės šventė

Velykose Bostono graikai minėjo Graikijos nepriklausomybės 130 metų sukaktį. Simfonijos salėje dalyvavo apie pusantro tūkstančio žmonių. Svarbiausiu kalbėtoju buvo gen. James van Fleet, JAV Antrosios armijos vadas ir buvęs JAV karinės misijos Graikijoje viršininkas. Jis pareiškė, kad Graikija įveikė komunistų pasikesinimą su-naikinti tą gražią šalį ir Sovietų Rusiją sulaikė nuo Viduržemio jūros. Graikija ir toliau gina nuo bolševikų tą svarbų jūros pakraštį.

250 metų amžiaus

greitai sulauks trinakės Faith, Hope and Charity, gimusios Bostone prieš 83 metus. Tai ponios Annie Faith MacDonell, Ellen Hope Daniells ir Nora Charity Murphy. Jos atvyko iš Floridos į Bostoną atšvesti savo gimtadienio. Jos yra vyriausios amžiumi trinakės Amerikoje.

Gauta naujų knygų

Spaudos kioske, kuris veikia kiekvieną sekmadienį šv. Petro bažnyčios salėje, gauta naujų knygų:

1. A. Gedvydo, "Už spygliuotų vielių", 2. H. Radausko "Strėlė Danguje", 3. A. Tyruolio "Keliuonė", 4. P. Kozulio "Dulkės ežere", 5. V. Ramono "Kryžiai", 6. J. Baltrušaičio "Poezija", 7. A. Vaičiū-laičio "Kur bakažė samano-ta", 8. A. Maceinos "Didysis Inkvizitorius".

Taip pat yra užsakyta daug naujų knygų. Ateitininkiškas jaunimas su malonumu patar-naus užsisakant laikraščius ir prašesiant prenumeratas.

Onos Ivaškienės

vadovaujama tautinių šokėjų grupė prieš Velykas, buvo nuvykus į Amherst kolegiją ir išspildė tautinių šokių progra-mą.

Cambridge

Susirinkimas

Kovo mėn. 17 d. 7 val. vakare įvyko Cambridge Tremtinių Rateljio visuotinis susirinkimas. Po valdybos ir revizijos pranešimų, vyko trumpos diskusijos apie ratelio veiklą ir pan. Išrinkta nauja Rateljio valdyba: Č. Daukantas, Br. Paliulis, V. Steponaitis, Er. Šmitas ir J. Šaras. Rev. komisija: p. Ambrozaitienė, R. Jasiūnas ir Br. Utenis. Nutarta verbiuoti į Rateljį visus Cambridge gyv. tremtinius. Nariai apsidėjo mėn. mok. 25 centai. Rateljis neras-guos į tuos, kurie nėra ratelio nariais. Vienbalsiai nusistatytą remti ALT'o Cambr. skyrių. Išrinktoji valdyba Atvelykyje renkasi posėdžio ir pasiskirstys pareigoms. J. S. Aras

Atitaisymas

"Darbininko" kovo 13 d. laidoje Nr. 19 Cambr. Tremtinių ratelio padėkoje praleista ar per klaidą nepažymėta, kad aukavo po 6 dol. — Juozas Ambrozaitis, A. Černiauskas, P. Paliulis ir J. Šaras. Suklysta: vietoje "po 6 dol." turėjo būti po 5 dol. V. Bendikas, M. Gavėlis, A. Jakniūnas, R. Jasiūnas, St. Martišauskas, J. Narkevičius, Z. Petrauskienė ir K. Povydienė. Reiškiu pagarbą Juozas R. Šaras

PADEKA

Laimingai pasiekiau šį Laisvės kraštą. Džiaugiuos, kad lietuviai JAV gražiai įsikūrę ir organizuoti. Dėl gero organizuotumo tūkstančiai mūsų nelaimingų benamių galėjo išvisti šį kraštą. Įkėliau koją, tik gėrai širdžių senųjų išievyti pastangomis ir parama. Todėl reiškiu viešą padėką šiems mieliems geradariams.

Mane labai nuteikė p. Jakučio dovana, kuris nei pažįstamas nei giminė užsakydavo taip mylimą katalikišką laikraštį "Darbininką", jis pranešė, kad BALFo 17 sk. Bostone skyrė Velykų dovaną. Dėkoju iš širdies. Taip ir "Darbininkui", kuris mane lankė ir lanko, kaip bendradarbiui skiriamas. Tikiau Aukščiausias suteiks jėgų atsilyginti. Mano artima giminė p. Pašukienienė su Aleksu, gyv. Worcester, labai rūpinosi ir dar dabar maloniai kaip savo vaiką

Jau laikas pradėti rengtis birželio 14-15 minėjimui

Neseniai gražiai ir plačia programa buvo paminėtos dvi mūsų tautinės šventės: Vasario 16 ir šv. Kazimiero. Tos šventės buvo minimos daugiau lietuvių tarpe. Mes neįtraukėme platesnės amerikiečių visuomenės į tuos mūsų minėjimus ir neįsiskverbėme plačiau, bent čia Bostone, į didžiąją amerikiečių spaudą bei jų radiją su televizija, kur būtumėm nušvietę mūsų tautos praeitį, nepriklausomybės laikus ir dabartinę tragišką padėtį. Tiesa, gal tam buvo ir ne visai tinkama proga. Juk kalbėti apie mūsų tautos savistovų gyvenimą tiems žmonėms, kurie nežino, kas yra vergija, kurie jau šimtmečius naudojami savo tautos laisvei ir nepriklausomybei, gal būtų buvę jiems neįdomu.

Daug tinkamesnė proga visa tai atlikti bus minint birželio 14-15 liūdnas sukaktuves. Šįmet sukanka jau 11 metų, kai bolševikai smurtu užgro-bė mūsų tėvynę ir 10 metų nuo pirmųjų baisių lietuvių tremimų Sibiran. Kadangi šiuo metu Rusija yra užgro-būsiai jau keletą valstybių ir kaskart vis labiau grasina dar laisvoms didžiosioms valstybėms, todėl dabar kaip tik geras laikas ir tinkama proga mums, kaip gyviems liudininkams, išskirti per amerikiečių spaudą, radiją ir televiziją visas bolševikų suklybes, klaidas ir apgaules. Nors laisvų valstybių vyriausybės jau gerai įsitikino kas yra bolševikai ir kokie jų darbai, tačiau plačiosios visuomenės tarpe dar yra daug abejojantių ir bolševikų žiaurumams netikinčių. Mūsų visų lietuvių pareiga juos įtikinti, o tai galima padaryti viešai demonstracijose, per spaudą, plakatus, gyvuosius paveikslus, radiją ir televiziją.

Jau iš anksto reikėtų rengti tam didžiuliam minėjimui, kurio programoj turėtų būti:

1. Surengtos miesto katedroje iškilmingos pamaldos, kurias atliktų reikėtų kvieisti Bostono ark. Richard J. Cushing, kuris yra labai populiarius ne tik katalikų, bet ir protestantų bei žydų tarpe. Todėl jo dalyvavimas ir pasakyti lietuviams žodžiai išauktų mums daug simpatijų. Pernai tremtinių atstovams darant arkivyskupui padėkos vizitą, jis išreiškė norą apsilankyti pas lietuvius.

Pamaldose turėtų dalyvauti lietuviai iš plačiosios Bostono apylinkės.

2. Padaryti per miestą didžiulę demonstraciją su plakatais ir gyvaisiais paveikslais. Demonstracijoj turėtų dalyvauti ne šimtas žmonių, kaip praeitais metais, bet tūkstančiai. Tada miesto gyventojai pajustų lietuvių reikalų svarbumą ir jų reikalų svarbumą.

3. Išleisti specialiai, nors ir trumpą iliustruotą knygutę, kur būtų aiškiai ir vaizdžiai nušviesta Lietuvos tragedija.

4. Tą dieną mūsų chorai, solistai, tautinių šokių grupės turėtų pasirodyti su programa amerikiečių radijo ir televizijos programose. Bostone turime tokių gerų dainininkų, solistų, šokėjų, tai kodėl nepasirodyti amerikiečių visuomenė! Juk estų daug mažesnė kolonija sugebėjo pasirodyti per televiziją su savo tautiniais šokiais.

5. Visus Bostono amerikiečių laikraščius užpildyti informacijomis ir iliustracijomis apie Lietuvą ir jos kančias. Pernai lankantis tuo reikalu redakcijose, pastebėjau, kad jos meliai laukia žinių apie Lietuvą ir tuo reikalu delegacija buvo maloniai priimta.

Tat iš anksto reikėtų visoms lietuviškoms organizacijoms rengtis tam svarbiui minėjimui.

J.K.J.

Redakcijai rašo:

Nežinomas asmuo

Artojas iš Lawrence pri-siuntė redakcijai tokią pastabą: "Aprašyme apie buvusį Katalikų Seimelį Cambridge, Mass., kažkas neaišku. Pažymėta, kad kažkoks ligšiol dar nežinomas asmuo, suteikė gražias dovanas: vieną kun. Jurui, antrą kun. Juškaičiui. Bet teikėjo pavardės, Morkū-

nas, niekas seimelyje negirdė-jo ir jo gal niekas nematė... Patartina būtų korespondentams gerai išsimegoti, kad aprašymus darytų ne iš sapnų. Paskutiniaisiais laikais "Darbininke" panašių sapnų aprašymų pilna. Jie užima po pusę valandos skaitymo".

Čia visai ne korespondento kaltė, o korektūros paklaida. Laikraštyje dažnai pasitaiko ir stambesnių korektūros klaidų, dėl kurių niekas nesistebi. Kaikurias redakcijos atitaiso, o aiškesni visai netaiso. Skaitytojams ir taip aišku, kad susimaisė raidės arba net eilutės.

Šiuo atveju visiems buvo aišku, kad korespondentas rašė ne apie kažkokį nežinomą asmenį, kurio seimelyje nebuvo, o apie M. A. Norkūną, Vyčių Tėvą, kas korespondencijoje ir pažymėta. Dėl tos korektūros klaidos nuosirdžiai p. M. A. Norkūną atsiprašome, kad tuojuo neatitaisėme.

Dėl visokių "sapnų", tai Artojas maloniai prašome nurodyti juos nieko nelaukiant. Bus redakcijai labai naudinga, skaitytojams įdomu ir Artojų susitaupys laiko. Negaishite pusės valandos, o tik pabraukite ir mums pri-siųskite. Įdėsimė į laikraštį tuos "sapnus" antrą kartą su paaiškinimais.

Su pagarba: Bal. Bradžiūnis.

Dabarties Pastabos

ISDIRBIAI

• "Isdirbis" yra visai naujas lietuvių kalbos žodis, kurio nefasi net ir neseniai išleistame "Lietuvių kalbos vadove". Matyti gerbiamieji to vadovo redaktoriai nebeskaitė labai jau gerbiamos bolševikinės spaudos, leidžiamos pavergtoje Lietuvoje ir Amerikoje. O šioje spaudoje "isdirbiai" mirgėte mirga. Taip bolševikų vadinama nuskirta atidirbti darbo norma. Sakysime, koks politrukas (komunistiškai apsviestas bosas) nustato spaustuves darbininkui isdirbti kokį dešimtį tūkstančių Stalino paveikslų revoliucijos šventei, o tas nepadarė, vadinasi apsilaidžia, tai jam taip isdirba kailį, kad pasidarė raudonas ir be bolševikinių raudonų marškinių. Tai vadinamas "isdirbis". Juo remiasi visa sovietų tvarka ir Stalino sostas.

• Reikia pagirti lietuviškus bolševikus, kad jie nusikaltę patį tinkamiausį žodį visokiems Stalino isdirbinėjimams. Jo karalystėje pirmiausia isdirbinėjamos tokios komedijos, kuriose bolševikiškai prakalba net Lietuvos kunigai, ir tai iš "įsitikini-mo". Isdirbinėjami ten vyskupų ir popiežių laišukai, net Katalikų Bažnyčios sutartys su komunistine valdžia, kaip Lenkijoje ar Čekijoje. Isdirbinėjami vadinami taikos kongresai, kur pirmose eilėse pamatai ne įjautuvą ir kūjį — bolševikinius ženklus, o kryžius, tikrus kryžius ant krūtinės kokio stačiatikių archiejaus ar anglikonų dekanų. Isdirbinėjami ten žmonių maldavimai ir prašymai, kad juos iš savo krašto vežtų į mongoliškas steles kasti kanalų, nes namie jau nebėra ko kasti, net bulvių, kurios kolchozų vagiškai išraustė su šaknimis dar vasarą. Isdirbinėjami visokie išradimai, kuriuos kiti jau buvo išradę, kad ir dviratį, kuris Sovietijoje yra retesnis daiktas, kaip Amerikoje automobilis. Isdirbinėjamas pagaliau tenai kailis atsiliekantiems ar neklusniems ir perdirbinėjamas prisitaikantiems. Viskas taigi daroma pagal "isdirbio" normas.

• "Isdirbio" normos yra nustatomos ir Stalino gvardijai užsieniuose. Kas tiktai priklauso prie jo priešakinių žmonių, turi vis ką nors isdirbinėti. Jiems įsakoma isdirbinėti šmeižtus ir kaltinimus prieš savo krašto vyriausybę, o susirietus girti tą, svetimąją, kuri visokius melus isdirbinėja. Jie patys isdirbinėja streikus ir sabotazus, isdirbinėja parašus po taikos peticijoms. Isdirbių jie turi savo slapta pogrindį. Turi slap-tas sveigas ir susirinkimus, kuriuos nustatoma, kas kokį di-versinį darbą turi atlikti. Tai yra "isdirbio" norma sovietų agentams. Taip vienu metu buvo nustatyta ir viešai jų pačių paskelbta "isdirbio" norma, kiek Chicagos lietuvių komunis-tai turi surinkti parašų po Stockholmo peticija. Galimas daiktas, kad tą normą atliko su kaupu, jei nenorėjo, kad būtų kailis isdirbtas papeikimu ar subsidijų sumažinimu. Kaip kitaip bolševizmas kituose kraštuose išsilaukių?

Visa bolševikinė sistema laikosi tiktai ta "isdirbio" norma — gerai organizuotu isdirbinėjimu, apdirbinėjimu ir padirbi-nėjimu. Dėl to ir lietuvių kalboje jie rado visai tinkamą žodį savo išvirkščiam darbiui aptarti, nes ir pats tas žodis yra iš-virkščias nebuvelis.

S.

LIETUVIŲ RADIO KORP. 17 METU Koncerte ir Šurum Burum

Sekmadienį, Balandžio (April) 1 d.,

3-čią val. popiet,

GAVIN MOKYKLOS SALEJE

Kampas Dorchester, F ir 7-tos gatvės,

South Bostone

Dalyvaus

Juzė Augaitytė, iš Philadelphia, buvusi Kauno ir Vilniaus Operų Solistė; Du Vincukai iš Kanados, baletu šokėjos — Ruth-Ann ir Nancy Seymour, ir fleitistė — Mary Plevokūitė.

Po koncerto, 5-tą val. po pietų bus šurum burum S. B. Pil. Klubo viršutinėje salėje, bus daug laimėjimo dovanų, bus skanių valgių, gėrimų; gros Joe Anthony klubo orkestra. Koncerto įžanga \$1, \$1.50, \$2.

Šurum Burum įžanga 75 centai.

Kviečia Steponas ir Valentina Minkai.